МИХАЙЛО ПЕТРІВСЬКИЙ.

КАНАДИЙСЬКИЙ ЖЕНИХ.

ДРАМА У 4-Х ДІЯХ З ЖИТЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЦІВ В КАНАДІ.

ВІННІПЕҐ, МАН.
1922.

Накладом Української Книгарні
850 Main St., Winnipeg, Man.

ДРА… …ККИ

н…

Ук… …ні

850 М… …Man.

Аматорський … …цій та аматорських … 25ц
Американець … …х. — Написав Мст… 15ц
Базар, песа … 25ц
Батраки, дра… …бив з російського … 35ц
Безталанна, … 25ц
Блудний Син… …ктах зі співами, Є… 25ц
Бондарівна, … 20ц
Бувальщина … …дній дії, Веселовського … 20ц
Бурлака, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича … 35ц
В долині сліз, драма з робітничого житя Єл. Карпенка … 30ц
Великий молох, пьеса на 3 розділи В. Винниченка … 50ц
Верховинці, драма в 3-ох актах, О. Корженьовського … 30ц
Вертеп, сценічна картина для колядників, Є. Луцика … 5ц
Веселі Полтавці, комедія з житя полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського … 30ц
Виворожила, комедія в 1-ім акті Є. Луцика … 10ц
Вихованець, народна комедія в 3-ох діях зі співами і танцями Л. Янчука 25ц
Вихрест (в чаду коханя), драма в 5-ох діях зі співами і танцями Козич-Уманської … 35ц
Власна хата, прольоґ, Ярослава Марченка … 10ц
В неволі темноти комедія з житя наших виселенців в Америці, в 3-ох діях, Є. Луцика … 25ц
Воєнна любов, жарт на одну дію, О. Бабія … 10ц
В кігтях розпусти або над безоднею пропасти, в 5-ох діях … 35ц
В Галицькій неволі, драма в 5 діях зі співами і танцями … 30ц
Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в 1-ій дії, П. Федисева … 15ц
Глитай або павук драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького … 45ц
Гостина св. Николая, драматична гра в 4-ох виходах, Є. Калитовського .. 10ц
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького 40ц
Два домики і одна фіртка, комедія в 1-ій дії, Льва Лотоцького … 15ц
Дві жертви за вірну любов, драма в двох діях, з чотирома відслонами, Павла Дудака … 40ц
Двоє, драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзаря … 10ц

(Продовжене спису на слідуючій сторінці окладинки).

(Продовжене спису на слідуючій сторінці окладинки).

КАНАДИЙСЬКИЙ ЖЕНИХ

ДРАМА У 4-Х ДЇЯХ З ЖИТЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЦЇВ В КАНАДЇ.

— Написав —

МИХАЙЛО ПЕТРІВСЬКИЙ.

ВІННІПЕҐ, МАН.

1922.

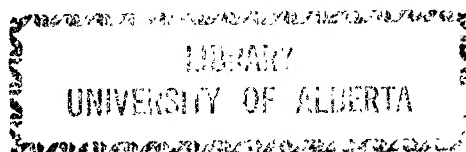
НАКЛАДОМ УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНЇ
850 MAIN ST. — WINNIPEG, MAN.

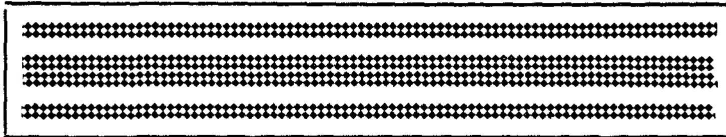
З ДРУКАРНЇ "КАНАДИЙСКОГО ФАРМЕРА"
120—122 KING ST. — WINNIPEG, MAN.

ДІЄВІ ОСОБИ:

АНТІН КОСТУР, бувший фармер, вітчим Юлії.
ОЛЕКСАНДЕР ЛЕВИЦЬКИЙ, ученник технічної школи.
БИЛ БУГАЙЧУК, гультіпака і картограй, (літ 35.)
ШТІФКО, придуркуватий син Костура.
ПРОКІП БУРЛАКА, ОСИП ЧУМАК } Робітники.
"СПОРТ" ТОНІЙ, наш канадийский деморалізатор.
ЦЯЛИЙ, його товариш.
МАЙК ХОМУТ, ДЖЕК МОЧИМОРДА, ДЖОВ КУЛАК, НІК ЦАПЮК } "Джеки" — товариші Бугайчука.
БАБІЙ, ЗАПИЙ, КАРТІЙ, КУЛЬБІЙ } Типи наших зіпсутих молодиків.
"ВУЙКО", властитель ресторану.
ЮЛІЯ, дочка Костурихи (літ 16).
ЄВДОКІЯ, Костуриха.
ДЖЕНІ, послужниця в ресторані.
МЕҐІ, КЕЙДІ, НЕТІ } Дівчата.

ДІВЧАТА, ПОЛІЦАЇ, СТАРОСТИ, ПАРУБКИ.

Дія I.

Випадок має мсце в однім з більших канадійськім місті. Сцена представляє звичайну кімнату нашого поселенця, тільки без ліжок. Під стіною довгий стіл, крсла і лавка. З боку мала кухня і скриня на вугле, на противній стороні, шафа. На стіні образи.

ЯВА I.

Антін, Євдоха і Штіфко.

АНТІН задумавшись сидить на кріслї побіч печі і попапакує люльку. Євдоха порасєь в кімнаті, Штіфко розкладає на столї карти.

ШТІФКО. (сьпіває):

На що менї женити ся
Коли я молодий,
На що менї дружити ся
Коли я веселий.
Гоп! га, трум та, та.
Трум та, рута, та, та, та...

Мой, добре менї йде. Аби я Штіфом не був, що добре.... — Десятка і хлопець, хлопець і дама — гов! А що тут, це мой (дивить ся на карту) Хе, хе, туз, один, туз другий, гі, гі, — тай туз третий! Але що це тут буде? (Задумуєсь, рукою робить знаки). Крути си не верти си, на добру карту зверниси— — раз, два, три! Ти, це мой, Штіфе, кажу бери. (бере карту) А це що? — Чвірка! — Чвірка? бодай си сказила. Зіпсувала менї — всьо зіпсувала....

ЄВДОХА. (бересь мити стола). Та вступись но Штіфку,

хай стола змию, бо си такий брудний — немов у карнику був, агій!...

ШТІФКО. (Незадоволений іде і на лавці розкладає карти). Знов зіпсували мені карти, бігме, що зіпсували.

ЄВДОХА. Ех, дурниці! Лутше бись від порога сніг відгорнув, ане в карти бавивсь цілий божий день. Тьфу на се!...

ШТІФКО. Ех, що там сніг. Хай собі лежить здоровий. Засьвітить сонце тай піде собі, ая (присьпівує) тай піде собі... тай піде собі... — дама, король і туз! Раз, два, три! винна, червинна, крайц...

ЄВДОХА. (Іде мити лавку). Ну, Штіфе — ти знов на заваді мені став. Вступись най ще лавку змию.

ШТІФКО. Ади, знова зіпсували, бігме щастя не буде. Знов тре на ново карти розкладати... "дзісис" (забираєсь на стіл).

АНТІН. А що стара, Юльки ще нема з роботи? Гм! щось воно не теє, коли так довго затримуєсь.

ЄВДОХА. Як, досі ще нема? Здасть ся на якийсь "шов" пішла. Або щож, — чи їй конче домів спішитись, коли в дома і без неї нічого до роботи нема.

АНТІН. Ади, ади! А то як? Кажеш на "шов" пішла, га? А то що такого цей собі "шов?"

ЄВДОХА. Або я звідки знаю.

АНТІН. Ая, "відки я знаю"... відколи то таке іде? Що їй якийсь "шов" дасть? Лиш гроші тратить. Мой, мой... так то воно, так! Я ще на фармі казав, що дівки до міста нема що забирати, бо вона у місті зґедзґаєсь зараз; ще фармою не вивітрієсь, а вже купуй її капелюхи, купуй якісь "дреси" чи то шовкові панчошки. А до того ще, як почне "пудруватись", на твар муку сипати — мой, це мой, — ще й по "шовах" ходити, тьфу! От і всьо що маєш з дівки у тій Канаді. Гай, гай, казав я ще на фармі видати її за фармара якогось — от хочби Луя Щербатого. Ну, тодіби з неї якісь люди були, а так що?

ЄВДОХА. Та якіб там з неї люди були? Щож злого зробила, що на цей "шов" пішла. Чи не можна їй хоч раз в місяць забавитись? Вона-ж працює. Вона заслужила собі давно.

Ой, чи не напрацювалась вона на фармі? Лишенько моє, нераз гірко натерпілась в зимі від морозу, а в літі від комарів, аж жалко стає бідненької...

АНТІН. Ет, дурні бабські нарікання.

ШТІФКО. (З глумливою усмішкою розглядає карти). Дві на ліво, дві на право, одну в гору, одну в ноги (задумуєсь) Ага! туз червоний, туз другий. А що тут? мой: Винна, червинна, крайц, — десятка одна, друга, трета. — Ага! маю його! Знаю, що воно значить, бігме, що знаю... Це, мой, гроші будуть. "Шур" що гроші і то правдиві — хе, хе, хе. — А за гроші всього жид продасть, ая! Зараз куплю собі довгу люльку і табакерку. А до того ще й нові штани — довгі "овиролї", бігме що куплю. Ой та, рата-та!

АНТІН. Штіф, це мой — Штіф, чуєш? Що це ти знов з тими дурними картами бавиш ся? От лутше іди спати. Або залїзь до біди в яку діру щоб і чути тя не було. Не суши менї голови, розумів?!...

ШТІФКО. "Шур", що розумів. Я то ще вчора казав. Не бійтесь, ваша голова ще мокра від масла. І ночи ще нема щоб спати йти. Або, ади, чи я миш або щур щоб у діру лїз — хі, хі, хі... От тобі навогорили. Ну, карти мої, мої — туз, король, дама...

ЄВДОХА. Та полиши його, най бавить ся. Тож його едина потїха.

АНТІН. Потїха?! тьфу! Це-ж мене по печінках дере. Мой, мой!... Оттак то кари божі в житю спадають на голову мою. От, ади, настав тяжкий рік, роботи нема; фарму стеряв, приїхав до міста тай на біду собі "гавз" купив. Ну, тай журись тепер. От, на другий тиждень прийдесь платити річну рату — аж дві сотки долярів. А звідки їх взяти — не знаю. До того ще позичив три сотки у Била Бугайчука — знов тре віддати, а ту хоч пропадай — ані цента нема звідки взяти. І як би не тримав тих "бортівників" — тодіб з голоду треба було пропадати...

ЄВДОХА. Так воно, так! Прийшла нам скрута біда. Бо

наколи не дамо рати, тоді нам компанія ”гавз“ спродасть і нам на вулици прийдесь гинути з голоду...

АНТІН. ”Шур“ що нам ”гавз“ спродадуть. Як з Чорним зробили, так і з нами таке може бути... І тоді пропадай моя фармо — фарма на якій я цілих десять літ свого житя страгив... О, кровавице моя! Як я гірко гарував на ній — намерз ся, часто голодний дер, видерав столітні пняки; викочував каменюки, що аж з мене кров витікала — а тепер?... Тепер вся моя праця за дармо може пропасти, — пійти чортови в зуби, а мені, — мені хоч повісити ся. І от такі то канадійські гаразди — бодай ся була, це мой, запала.

ЄВДОХА. Так воно, так. Я тебе не намовляла їхати до міста тай ”гавз“ купувати. Бо й я тай діти натерпілись на тій фармі. І я нераз із землї пняки і камінє видерала, що аж з ніг своїх валилась; чи то в лютій зимі, в острі морози, бувало по пояс в снігу ”корти“ рубала, що рук не чула, слезамі очи заходили... Але, менше з тим. Коли ми трохи доробились, тобі конче захотілось до міста. Нам жеби було ще з кілька літ на фармі посидіти, бо там нас біда не тисла. Там ми мали свій дім, своє паливо, свій хліб і молоко, тай всьо своє, а у місті того всього нема. І як ще ”гавз” пропаде — тоді хоч з моста та в воду.

АНТІН. От це тобі мой! — І ти вже починаєш про свою біду сьпівати? І як ти там набідилась? — Ади, часом сокиру винесла, чи огонь розложила, — от тобі й все. Мой, у старім краю не так треба було працювати. Ади бо, чи там баби не роблять у поли? — гей! гей! Гній розкидають, бараболю копають, в зимі на ріці шмате перуть, та в лісї дерево рубають... Або, ади, які великі тлуми на своїх плечах до міста несуть, нераз і дві краєвих милї, а до того її ґазда ще й палкою підганяє, — бож він ґазда, а баба є бабою. Вона має робити тай конець. А це мой, я власне через вас, баби, до міста забравсь. Бо чи не раз ви плакали тай нарікали, що я вас на Сибір завіз тай немов невільниками обробляю. Тьфу на цесе!... Мені

не розходить ся щоб тепер плакати, а думати яким би то способом гроший роздобути, — гроший, от що.

ШТІФ: (сьпіває):

Горівочко мила
Яка ти зрадлива,
Мене молодого
Так скоро зманила.

Кришталева чаша
Срібная криш,
Пити чи не пити
Все умреш.

Джек і дама; король бере — туз побиває усїх.

АНТІН. Та це мой, менї по печінках дере, — "Шарап!", Штіфе, чуєш!... Молитву вже мовив?

ШТІФКО. Я дідька не бачу, щоб моливсь!... Король, дама...

АНТІН. "Шарап"! це мой. (бє у стіл кулаком), зараз молись тай спати йди!

ШТІФКО. Йду, йду, лиш не бийте! (підходить наперед— карти ховає за пазуху). Зараз буду молитись, дєдю. (хрестить ся). "Омнє оца і сина, омнє оца і сина, омнє оца і сина, омнє омнє оца і сина...

АНТІН. Та буде вже, дурню один!

ШТІФ. Амінь! Амінь! Очи наші ожиєси увес на бісах (витягає карту) туз, ая туз.. (глядить на Антона) да всядиси омнє твоє да прийде Денис, да будет король і дама, як на земли так і на бісах, хлїб наш насучний дай нам днесь (агій девятка попалась, аби його) — і составивши з довженинєм нашим і возсадиси воску-шеної і збавленої облукавого (гляде на карту) туз, король —

АНТІН. (закурює люльку і киває пальцем до Штіфа): — Штіфе!

ШТІФКО. Амінь! (хрестить ся без перестанку). Дєдю, а скільки разів махати омнє оца і сина...

АНТІН. Та це, ти мой, не знаєш? Три рази, — три рази, дурню!

ШТІФКО. Амінь! три рази, дурню!

ЄВДОХА. А тепер Штіфе, спати іди.

ШТІФКО. Ні, дедю, я хочу іти на двір провітритись, а потім спати.

АНТІН. Ну, то іди до біса.

ШТІФКО. Ая, ая. (по тихо). Здурю старого. Піду ще в карти заграю у ресторанті вусатого вуйка, хе, хе, хе. (виходить).

АНТІН. (хвильку задумуєсь). Ну, що стара?

ЄВДОХА. Та мене так журить звідки нам рату сплатити, боже мій, боже!... Деж нам гроший роздобути...

АНТІН. Агій на тебе! Чи то все що ти годна сказати. Я то вже від давна знаю що треба роздобути. Лиш біда що не знаєм як роздобути. Але нехай... Я власне хотів з тобою о тім, побалакати. Знаєш що, — я це собі думаю, що Бил Бугайчук добрий хлоп, має богато гроший, ну, може ще нам раз позичить. Що ти стара на то скажеш?

ЄВДОХА. Та коб позичив... Але я боюсь щоб він не зажадав віддати собі і тих що вже нам позичив...

АНТІН. Та де там! Бил не такий. Чи не памятаєш як то він собі одного разу зажартував, що він нам зарав "гавз" сплатить, коли видамо Юльку за него? А нинька рано знов щось подібного казав. Знов Майк Хомут говорив, що він вже у готели сватів вибрав, ая. Тай може ще нинька їх приведе. Ну, а що думаєш, чи не добре булоб? Хай собі бере Юльку; "гавз" сплатить, тай буде спокій голові.

ЄВДОХА. Та воно не згірше булоб, наколиб всьо так файно пішло, як говориш. Але хто зна чи Юлька схоче за него піти? Бо Бил вже старший віком, змарганий, а до того я зауважила, що вона так привязалась до цего Олександра Левицького...

АНТІН. Що кажеш, це мой?!.. До Левицького привязалась?... го, го! Наколи воно так, то най стережесь! Я його за-

раз з хати вижену. Що, він не має за що здалих собі штанів купити, а хотів би вже женитись, і то з нашов дочков?! Це мой!... Я з ним скоро зроблю справу. Юлька за того піде за кого я скажу. Вона ще під моїм правом, як я скажу так і має бути! Моє слово святе!...

ЄВДОХА. Ні Антоне! Так погано про Олександра не треба говорити. Він-же собі гарний хлопець, а що бідний, — ну, він до школи ходить. Колись він буде гроші мати... А ось, здаєсь що хтось іде.

ЯВА 2.

Штіфко.

ШТІФКО. (з плачем) Дедю, дедю, мене "вуйко" вусатий мітлою бив...

АНТІН. "Шарап"! То ти аж там був, га? як тя доправлю, то зараз спати підеш...

(Чути тупіт чобіт на дворі.)

ЄВДОХА. Тихо, вже хтось йде. (заглядає у вікно). От вже Олександер йде.

ЯВА 3.

Входить Олександер.

ОЛЕКСАНДЕР. Добрий вечір!

ЄВДОХА. Доброго здоровля.

ОЛЕКСАНДЕР. (скидає нагортку) Але сьогодня добрий мороз, — ще й з вітром!

ЄВДОХА. Ая, ая! добрий собі мороз.

ШТІФ. "Гало" Алек. От добре щось прийшов, зараз собі "голої" заграєм.

ОЛЕКСАНДЕР. (Розглядаєсь) Дай мені спокій, Штіфе, з твоєю "голою". Бав ся самий. (до Євдохи) Чомусь то не видко панни Юлії. Чи може де вийшла?

ЄВДОХА. Та з роботи ще її нема. Здаєсь на якийсь "шов" пішла.

АНТІН. А це тобі на що Юльки?!

ОЛЕКСАНДЕР. Та от, як напевно відомо, я Юлію вчу по українськи читати і писати, отже і сего вечера думав мати лекцію з нею.

АНТІН. Га, це мой, читати і писати учиш? Ну, та моя стара казала мені але-я собі роздумав, що вона вже досить тої науки знає. До того, я тепер гроший немаю комусь за лекції платити. Або ади, чи її тої науки потрібно нащо? Бабі треба лиш знати як борщу зварити, пирогів сплести, коло хлопа чи худоби обійти, шмате випрати тай таке інше. От і вся наука бабам потрібна, — бо баба на цеж і є...

ШТІФКО. Хе, хе — пирогів, пирогів. Коб з пів копи зі сметанов, всіх би я поїв.

ОЛЕКСАНДЕР. О, ні! так погано не думайте про жінок. Тут жінки стоять на вищім степени як в старім краю, на селї. Тут жінкам дассь першенство і повагу у всім і все. Бо жінкам так годить ся. То лиш у старім краю так по простацьки і неполюдськи трактують женщин, котрі є справдішними невільницями своїх ґаздів. То є мої думки про женщин, а що до Юлії, то скажу, що ви і її не доцінюсте. Юлія є дуже понятлива дівчина. І шкода тай непоправді булоб бажати її такої долї, як щойно ви сказали: — "Не учити нічо іншого як борщ варити і шмате прати"... Ви не свідомі того що Юлія має чудовий співацький голос. І наколиб так дати її до консерваторії на науку, ну, тоді-б з неї була визначна співачка. Тай бачите з тої причини я почуваюсь до обовязку де-що підучити Юлію. Мешкаючи у вас, я ніколи про заплату й не думав, але я з народного обовязку бажав її навчити ріднього письма, щоб Юлія була свідома Українка. Бо вам не відомо се, що таки колда наша дівчина приїхавши з фармів до міста, в подібних обставинах що Юлія, — скоро підлягає чужому і зіпсутому впливові міста. Так сказати, морально псуєсь. А знов з браку національної свідомости — скоро винародовлюєсь, гордить всім що лиш пахне рідним. Часом навіть з рідною мамою, здибавши її на вулици — чи десь між чужими людьми — буде со-

ромитись звитати ся, — по свому слово сказати. А все тому, родичі винні своїм поступованєм. Подібне діє ся з нашими дівчатами. І я тут нічого злого не бачу чомуб вам противитись в освідомлюваню вашої Юлії.

АНТІН. Я це тобі, мой, вже раз сказав, що її твоїх наук ні жадних конспираторій не треба! Я твою учену промову десь чую. Ти знаєш свою науку, так тримай її для себе самого. Та наука для моєї дочки нічого не варта. Це, мой, ще раз тобі скажу. А що до другого, так знай, що я свого ока з неї не спускаю. Тай наколи такі панки, як ти, її не зіпсують, то не потрібно тобі журитись. І ще раз скажу, що її вже більше твоєї науки не потрібно, і справа скінчена. — Штіф, подай-но сірника. — Її вже прийшов час віддавати ся а не вчитись!...

ОЛЕКСАНДЕР (хвильку мовчить) по тихо: — Пропадають мої слушні з'усиля! Темна сила вбиває всі мої світлі надії... Тяжко, ох, тяжк вщепити деякі ідеї сїй притоптаній квітці... (виходить бічними дверми).

ЄВДОХА. То не гарно, Антоне, так остро на хлопця кричати. До тогож він студент, ходить учитись на якогось "маханіка", чи там що.

АНТІН. Ось так йому! адино, що з того, що він якийсь скубент чи штудер, я в його ласку не стою, а він о мою, коли так за Юлькою обстає... (за сценою чути кроки).

ЄВДОХА. Ну, ну, буде з тебе, ось і Юлька вже йде..

ЯВА 4.

Юлїя.

ЮЛЇЯ. (знимає капелюха). Щож мамо, — чи вже є Олександер? Чи питав за мною? Я зовсім забула, що нинька моя лекція... коби не загнївавсь.

ЄВДОХА. Та був вже, і питав за тобою, але здаєсь що він є злосний чомусь, бо скоро пішов до свого "руму".

ЮЛЇЯ. Що кажете мамо, — злосний був? О, то певно на мене. Чомуж ви мамо не попросили його почекати хвильку..

АНТІН. Вже досить того! Що тобі той Олександер так в голову вбивсь! Ти лутше скажи де так довго була?...

ЮЛЇЯ. О, я з товаришкою на "шові" була.

АНТІН. Га? На "шові" була? Ади на ню! (по хвилі) Ех, ну, нїчого, нехай вже! Але вважай, це мой, не трать на дурниці гроший. "Шов" тобі їсти не дасть. Тепер часи за тяжкі на "шови" ходити.

ЮЛЇЯ. Та я сама не хотїла йти, але товаришка затягла, а заплатив за нас хлопець моєї товаришки.

АНТІН. Що? То з вами ще й якийсь хлопець був?! Лутше скажи що він з тобою був! Так? То воно вже до такого приходить?! Почекай, я вже добрий надзір за тобою зроблю.

ЮЛЇЯ. Та щож вам знову, тату, я правду кажу; я до нїчого злого не почуваюсь.

ЄВДОХА. І я так скажу! Щож злого зробила. Лутше дай їй спокій. Чого вчепивсь?!..

АНТІН. Ну, ну, нехай вам буде і так. Нехай буде сего разу по вашому. А тепер йди, Юлько, та чим скорше перебирайсь, бо незадовго прийде Бил Бугайчук, тай з собою це котось приведе...

ЮЛЇЯ. Бил Бугайчук?... Що він такого значить? Що він може мене обходити, що менї аж перебиратись треба!

АНТІН. Я сказав, що маєш йти перебратись, — і скоро! А коли прийде Бил, так маєш з ним говорити і доброю бути, в нїчім не противитись, — зрозуміла?!!..

ЮЛЇЯ (хвильку стоїть мовчаливо, дивить ся то на батька то на маму). Що то значить? що ви задумуєте зі мною зробити? Я нїчого не розумію! — Бил мене нїчого не обходить, я навіть глянути в його сторону не хочу...

АНТІН. Я сказав, що ти маєш бути з ним добра. Зрозуміла! Ти не питай, який він є. — Таких Билів богато нема. Ти знаєш, що ми йому винні, тай тепер, як нас Бил не виратує то з торбами підемо. Зрозуміла?? Я це сказав, так і має бути, моє слово святе!...

ЮЛЇЯ. Як з таким бути доброю, коли він злий і поганий?

Як з таким говорити, коли йому дим і горівку з рота чути? Фе! така паскуда, що й згадувати про нього бридко...

АНТІН (тупає ногами) "Шарап"! Ані слова більше!.. Марш, і то скоро!.. або мой...

ЄВДОХА. Іди, іди, Юльцю, зберись тай скоро приходи, не злость батька.

ЮЛІЯ. Ну, зберусь вже. Але скажіть мені мамо, що то має бути? Що ви загадуєте?

ЄВДОХА. Вскорі побачиш, тепер іди тай скоро перебери́сь.

ЮЛІЯ. Чогось дріжить моє серце. Що то має бути?... (відходить).

АНТІН. Ну, а тепер ти стара йди застели стіл, постав фляшку, закуску поклади, — бо в скорі надійдуть. А ти, Штіфе, забирайсь геть! — Що це, ти мой, ще не спиш? Важай, як розлощусь, біда буде! Я жартів не знаю!

ШТІФ. Ая, ая, — я то ще вчора казав. "Шур" я спати піду, але наперед почекаю аж Бил прийде, може в карти заграю, а може і келішок вишю. Хі, хі, хі.

ЄВДОХА. Тихо, Штіфе, бо вже йдуть.

(На дворі чути гамір і спів).

ШТІФ. Гоп, на, вже ідуть! Заспіваю собі, возьму бубенце тай забубню коломиї: —

Коломия не помия
По горі ходила — ів, ів,
Гоп! гуляй, гуляй, весели ся
До дівчини притули ся.

ЯВА 5.

Бил Бугайчук, Майк Хомут, Джек Мочиморда, Джов Кулак, Нік Цапюк і другі.

БИЛ. Га, дзінь добрий! вуйку і вуйно. Чи не за пізно прийшли?

АНТІН. Витайте гості! Всьо файно, часу богато — ніч довга.

БИЛ. От, бачите, затегла "патнерка" до готелю, тай забарились.

АНТІН. Нічо, нічо, — от просим сідати за стіл. Може голодні? Так кушайте і наливайте келішки на здоровле своє.

МАЙК. Засідаймо хлопці, коли просять... Чого поставали і витріщили очи, як телята на нові ворота?

ШТІФ. Дедьку! А чи і мені за стіл засідати, га?...

АНТІН. Штіфе, це мой... що я казав?

ШТІФ. А що дедьку, — чи я не чоловік такий як і хто другий? Ади я маю ніс, язик, голову, тай то всьо маю що і ви. Аба чи мені до літ не прийшло, чи я горівки не вмію пити — го, го, го!... я вже і женитись годен — ая...

БИЛ. От, нема то як наш Штіф. Сьмішний хлопець. Гей! вуйку, впустіть і його за стіл, нехай і він забавить ся.

АНТІН. Та де його там саджати, коли він такий дурний, до того і місця для него нема... Ну, та побачимо ще. Але ви гості таки наперед засідайте.

ДЖОВ. Ну, залізай вже раз — бо пити хочесь!

БИЛ. Таки так, коли вже так просять то засядем та напємось, хотяй і так вже в готели мірку перебрали. (до Костурів) але скажіть мені, де ваша Юлька, що її не видко?

ЄВДОХА. Юлька? О, вона зараз прийде. Вона щойно прий шла, тай перебираєсь.

БИЛ. Як так, то файно!..

ШТІФ. (з картами підходить до стола). Гей Бил, і ти Нік, і ти Джов Кулак, — на злість йому, не слухайте старого, ходіть в карти голої грати, а як не хочете голої, так воза, або дурака будем грати. "Коман" дивіть, карти нові, я їх нині у Ніковій кишені знайшов.

БИЛ. Та де нам тепер до голої, чи дурака! — Кинь карти в кут, а на тобі килїшок, випий, тай воно тобі лутше голої в голові заграє. (дає йому чарку). Пий, та не захлиснись.

ШТІФ. (скоро випиває, гладить себе руками по череві і говорить): — О, так то що иншого. Але то здорово, мов огнем пройшло!

МАЙК. Славно Штіф. А тепер нам засьпівай.

ШТІФ. Ая, ая, "шур". Але якої вам засьпівати?

ДЖЕК. Та засьпівай нам про горівку.

ШТІФ. Тай на "шур" засьпіваю. (сьпіває):

Горівочко мила,
Яка ти здрадлива.
Мене молодого
Так скоро зманила.

Кришталева чаша
Срібная криш,
Пити чи не пити
А все вмреш.

ВСЇ. Славно, Штіф!...

БИЛ. "Коман", за то ще одного дістанеш (дає йому ще оден).

ДЖЕК. Файна пісня, ану хлопці затягнім її всі разом. (сьпівають ту саму).

(Штіф краде килїшок горівки зі стола і миттю випиває).

ШТІФ. А що, засьпівати вам ще якої, га?

БИЛ. Сьпівай, сьпівай!

ШТІФ. Аще дістану один килїшок, га?

АНТІН. Спати іди — кау я!

БИЛ. Та дайте йому, вуйку, спокій, най хлопець забавить ся. Ось Штіфе, на, пий, але ще сьпівай.

ДЖОВ. Засьпівай якоїсь веселої.

НЇК. Е, най сьпіває якої сам хоче.

МАЙК. Я веселої не хочу — най сьпіває сумної.

ДЖОВ. О, тобі все сумної сьпівай.

ШТІФ. Та не сварись, мой. Я вже засьпіваю, але мой.. як скінчу, маю ще один "дрінк" дістати. "Орайт"?

ДЖЕК. "Децит" Штіф! — Дістанеш!

ШТІФ. Вже сьпіваю. (сьпіває):

Закурив си старий люльку
Як бриндзї наїв си
Харкнув, плюнув, й —

АНТІН. (кидає на Штіфа ходаком). Ах, ти гільтаю. Не будеш "шарап" сидїти?!

ШТІФ. А що хочеш від мене? Менї Джек казав — ти не чув?...

ВСЇ. (сьміють ся з него).

МАЙК. Хлопцї мої любі! я таки засьпіваю тої сумної а ви тягнїть за мною. (встає і удаючи сумно сьпіває):— "Пропала надія"... Другі з него жартують, але у другім стишку вторують за ним).

МАЙК. (скінчивши пісню) Тай сумна собі пісня — сумна, що аж сльози витискає з очий. Вона нагадує менї старий край — маму рідну... дївчину милу — тай мене самого... Ох, я до нїчого! Подібний до того Блудного сина, нещасний скитаюсь по сїй Канадї. — Ей, Канадо, Канадонько — якаж ти здрадлива... (схиляє голову на стіл).

ДЖЕК. От, маєш хлопа! Вже починає бабські сльози лити, тьфу на тебе! Агій!... А може тобі "кендів" дати, а може на руки до мами підеш? Ех!...

ВСЇ. (Сміють ся).

ШТІФ. Ха, ха, ха, а то йому втяв, раз втяв... Хі, хі. хі!

БИЛ. Гей, Штіф! Починайно коломийки, бо ще й ми розплачемось, як ся баба. А ну но!

ШТІФ. "Щур!" (сьпіває):

Цесе наша коломийка,
Хоч вона дрібойка,
Вона мила а все щира —
Менї солодойка.
Коломийки засьпівати,
Коломийки грати,
Алеж бо то коломийки

Добре танцювати.
(скаче) Гоп, га, го-па-па,
Тра-та-лата, тріта-та, ів, ів —

НІК. Славно, Штіф! Дайно я буду в бубенце бити (бере і бє в бубенце).

ДЖЕК.(вискакує зза стола) "Галан" — Штіф! Обидва поскачем собі коломийки. Гей, ви хлопці сьпівайте щоб аж гуділо! (танцює з Штіфом, другі присьпівують коломийок).

ЯВА 6.

Входять Олександер і Юлїя.

ОЛЕКСАНДЕР. — Сором! До чого вони ще доходять у своїй темноті.

ЮЛЇЯ. Чогож лучшого мож від пяних сподіватись? Затримайтесь, Олександре, на хвильку бо я між ними буду чутись опущеною.

ОЛЕКСАНДЕР. Дуже радо, затримаюсь.

БИЛ. (побачив Юлію) Гов! Заспокійтесь — бо вже Юлька прийшла. — Ану хлопці поналивайте чарки, тай випємо по одній за її здоровля.

ВСЇ. Славно! По одному за здоровля Юльки.

БИЛ. (наливає чарку і подає Юлїї) Ось і тобі один.

ЮЛЇЯ. Ні, дякую! — Я не пю.

БИЛ. Ех, дурне там — не пю. Ти мусиш з нами разом випити, — тож за твоє здоровля.

ЮЛЇЯ. Ні, я таки не хочу пити.

БИЛ.)силою пхає в її руки келїх(. Мусиш пити...

ОЛЕКСАНДЕР. Досить!... яким чином мусить?! Як ви сміете дівчині силою давати отрую пити?!

БИЛ. А тобі яке діло?! Лучше мовчи, тобі не дасть ся!

АНТІН. Бери, бери, це мой, Юлько! Люди просять. Тропики не зашкодить випити.

ОЛЕКСАНДЕР (на сторону). Ех, буком старого, щоб аж зігнув ся.

ШТФ. Гей, Бил!... а я келішка на здоровлє не дістану, га?... Чого її давати як не хоче пити? Я за ню випю!...

БИЛ. Шарап, Штіф! І ти дістанеш одного, що аж тобі очи баньками станують.

БИЛ. В гору чарки! Ось на здоровлє і многая літа нашій Юльці.. (Всї пють, Юлія виливає свою чарку).

ОЛЕКСАНДЕР. (на сторону) Горе менї, бути тут свідком такої безчести і людської дурноти.

АНТІН. Бил!.. Я, як то кажуть, дякую вам, а заразом ще раз наливаю, тай пю за ваше здоровлє і многая літа. (Знов пють).

БИЛ. Менї дуже приємно, що маю ласку у вас... а заразом я хочу щось вам вуйку й вуйно сказати, — а власне, на що я Майка Хомута і Ніка Цапюка зі собою привів...

НІК. "Галан" Бил! Я маю, це моє діло тепер говорити.— бо я сват, — сват собі!... Правда Майк?...

МАЙК. Егеж, бігме що ти Нік сватом. Так, вуйку, сват, і я також сват, ая.. але бігме що не знаю що казати. — Гей, Бил! — можеб ти знайшов цобі другого свата, га?

БИЛ. Сиди, сиди, я вже за себе сам скажу... Вибачайте вуйку і вуйно, що вони такі пяні. Бачите, менї вже парубочий час минає, (відкашлює і непевно розглядаєсь). Гроший насkладав вже досить, але все таки менї чогось не достає... чогось вкучно менї, і — як то кажуть — надоїло вже самотою жити. Я отже роздумав, що менї чогось бракує, що вже час покинути їсти чайнименські наї... тай волочитись по вушивих жидівських "гавзах". До того вже і жаль гроші самому розпускати. — От і з тих причин, я догадавсь що менї треба оженитись. А що до сього часу не найшов доброї дівчини, тому і не женивсь... але, побачивши вашу, вуйку, доньку, я сподобав собі її... і, як то кажуть, хотяй не попорядку іде, бо свати мої пяні, я вас, вуйку і вуйно, прошу, щоб віддали за мене свою доньку Юлію.

ОЛЕКСАНДЕР (зриваєсь). То вже йде за далеко! (Звер-

тається до обоїх Костурів і каже): Чи ви собі позволяєте на таке?

БИЛ. Мовчи, дурню! А то поза уха тобі заїду!...

АНТІН. І я так скажу; мовчи, не твоє діло пхатись. Я сватів приймаю....

ОЛЕКСАНДЕР. Де неправда дієсь — не буду мовчати. — Я не вірю в жадні сватаня. Се не є культурний спосіб вдаватись о жінку але се є старий варварський звичай. — Се колись наші пів дикі предки таке робили. А тепер воно виглядає як проста, насильна продаж своєї доньки сватам-купцям, немов яку товарину, — ви се розумієте! Ви родичі повинні дати своїй донці волю. Яке право ви маєте до її серця? Любови? Души?..

ЮЛЇЯ (хоче вийти). Так, то він за мною прийшов?.. Тому вбиратись казали менї?

АНТІН. Юлька! Вернись, — я сказав.

ДЖЕК. (бере фляшку і підходить до Олександра). Ех, як заїду тебе по лепеті, то-о-о...

ОЛЕКСАНДЕР. (хватає його за руку з фляшкою). Вступись! Тобі чого від мене!...

АНТІН. Джек! постав фляшку. А ти Олександре за двері!

НІК. За двері його, до дідчої бабки!...

ДЖОВ. Або винесуть тя на ношах!...

ОЛЕКСАНДЕР. А я на злість таки остануся тут...

АНТІН. Про мене, можеш остати ся. (До гостий). А тепер панове старости, і ти Бил, — я скажу своє слово що до моєї дочки... Я рад свою дочку за тебе Бил видати, Й се можеш менї повірити. Але вона ще молода тай дурна, і буде впиратись. Та я ще з нею поговорю... Ну, а що ти думаєш, це мой, стара?...

ЄВДОХА. Та я так думаю, як і ти...

ЮЛЇЯ. Але коли я не згоджусь!... Я його і знати не хочу, я на него і глянути не хочу... (з плачем) Мамо, і ви — ви мене від себе відпихаєте? — Чиж я не працюю, чи не віддаю вам всї зароблені гроші? — Чогож мене з хати наганяєте?...

БИЛ. Та не плач, не журись, Юлько. Ніхто тебе з хати

не виганяє. Не журись! — Всьо добре буде. Я так буду тебе любити, як мати дитину, — я гроший маю богацько, — всього тобі накуплю чого лиш душа твоя забажає. На руках буду носити... нічого робити не будеш — вберу тя як ляльку і буду по "сьовах" водити; тобі у всім догоджувати буду. По просту, райським житєм заживеш, бігме, що так!...

АНТІН. Ади, бачиш! А ти дурна ще противиш ся...

ОЛЕКСАНДЕР (зриваєсь). Противить ся?! Противить ся?!.. Люди добрі! Чого ви таку комедию відграваете? Чого так лицеміpите?? А ви, що родичами зветесь, — чого торгоуєте дочкою своєю? Чи нема у вас сумліня за такого старого кавалєра, свою дочку видавати?!! (Бил неспокійно ворушить ся). Схаменіть ся! Ви не сьвідомі того, що робите! — Чи не знаєте, що ви руйнуєте ціле житє і будуче щастє своєї дитини? Я до вас кличу: гляньте тверезими очима на свого жениха, а побачите що се за людина. Вам се не відомо, що у Канаді і по два рази женять ся. Покине свою жінку в однім місті — оголить вуси, — їде до другого міста і там знова женить ся. Бо чогож лучшого сподіватись від таких парубків, що подичіли у сій Канаді, — похудобіли! Єдиною цілею їхнього житя є добре наїстись, напитись, та за дівками ходити... — Цілими днями пересиджують в готелях, пють до безтями і другим голови розбивають, в ночи в домах в карти грають або кождий з них пулює на чужу жінку старающись звести і викрасти її, ще й з грішми її мужа. А як жінок не стає, ходять по весїлях і танцях, цілі ночі вигопкують, підмовляють тай деморалїзують наших темних дівчат. — От такі то наші парубоцькі цьвітки! І як бачу то і ви подібний людині поручаєте щастє дочки своєї.. Але я до того не допущу! О, ні, — недопущу! Яж добре знаю хто такий сей жених. (Бил і другі вискакують ізза стола і кидають ся до Олександра).

БИЛ. Мой! Забю тя на місци! — Я тебе —

ОЛЕКСАНДЕР. Думаєте що боюсь сеї пияцької зґраї? (Ударом кулака в груди повалює Била на землю). На тобі!...

АНТІН. Ей, мой! Не бийтесь! — Лиш не бийтесь!...

(Гасне світло. Чути крики, метушню та зойки. — Голоси: — Кого?! Кого се ти? — Йой!... В ніс його!... Та се я, дурню! Не бачиш кого беш?... Сьвіти лямпу! — Сьвітять лямпу).

ОЛЕКСАНДЕР (стоїть на переді побіч Юлії). Памятайте моє слово, що я Юлії боронити буду! (До Юлії): — Прощай Юля і не бійсь нічого. (виходить).

ДЖЕК (Тримаєсь за зуби). Бігме Бил, наколиб не Майк, був-бим йому голову на двоє розвалив. А то чортяка!...

АНТІН. Поганець!.. Але почекай, ще й тобі дістанесь...

БИЛ (стискає кулаки). Чекай собако, не утікнеш ти передімною....

АНТІН. Бил, не журись!... Юлька за тебе піде. Я ще раз обіцяю...

БИЛ. Дєкую вуйку! Вона мусить за мене піти. А тепер слухайте хлопці... я вам скоро велику забаву зроблю, — але, але — маєте вперед того дурня "пофіксувати". Зрозуміли?!

ГОЛОСИ. "Пофіксуєм!" Кости йому поломим!...

ЮЛЇЯ. Нї! Не дочекаєте того.(Закриває хустинкою твар і виходить).

ШТІФ (З паки вугля). Апчхи! Апчхи!... Го, гей! Мамо, дєдю! (відхиляє віко і висуває своє чорне замазане лице) Гей! вже можна вилїзати? Вже не бють ся?!

ЄВДОХА. Штіфе! А ти де заліз?...

ШТІФ. Мой, мой, і втікати не було де, (вилазить), апчхи! Агій! мало не вдусивсь в тій паці з вуглєм. Мой, се мой.

Куртина.

Дія II.

ЯВА 1.

(Сцена та сама).

Бил і Антін.

БИЛ. Ну, щож там вуйку... Що Юлька каже, — чи ще спраєсь? Бо знаєте я чомусь нетерпеливлюсь...

АНТІН. Та в тім то і біда, що ще стоїть при своїм. — Але то нічо. — Стара казала мені, що Юлька вже трохи змякла, бо казала що як її видадуть за тебе, Бил, так вона скоро втікає.

БИЛ. Ха, ха, ха! Утікає?! Га, коли воно так, то всьо "орайт". Се значить, що вже згоджаєсь. Нехай лиш згодить ся, щоб слюб взяти, — а тоді буде всьо добре! Але я думаю, що то отсей Левицький підбурює її проти мене, тай радить втікати.

АНТІН. Ех, мой! Нехай лиш прібує, — а я йому дам!... Ти правду кажеш, що він Юльку підбурює. Тай в пімсті ще може що й задумує. Може якраз думає викрасти, га? Хто його може знати?

БИЛ. Та я'б йому всі кости поламав. Го, го, го, зі мною він не потрафить в цюцю бабці бавити ся. Я 'го можу сейчас на другий світ переслати....

АНТІН. Ні, Бил. Я з убійством не згаджаюсь. Шануй себе. тиж мій будучий зять. А що до него, я йому вже виповів "рум", і він вже як-би й забравсь.

БИЛ. Го, го, — вуйку. Лиш таким не вірте! Мене аж

кортить помастити його своїми кулаками. І клянусь що за вчорашнє йому відплачусь. Лиш нічо нікому не кажіть вуйку, а я його вже так оброблю, що ну... Побачите!

АНТІН. Лиши, Бил. — Я нічого о тім не знаю. Тай не бий так, щоб аж загинув.

БИЛ. Не журіть ся, вуйку. Ми йому лиш трохи розуму дамо. Вас в сесе "весілє" не замотаємо. — А тепер ходіть, заплатимо вашу рату за "гавз".

АНТІН. Ходім. (виходять).

ЯВА 2.

Олександер.

ОЛЕКСАНДЕР (оглядаєсь по кімнаті). Як видко, в хаті нема нікого. Дивно мені, і цікаво знати де так всі пішли?... Юлії напевно ще з роботи нема. (По хвили.) Або чи її тепер охота тягне до сего дому? Бідна дівчина!... Не знає може яке її горе чекає. Ох, які се родичі погані, що так без серця свою дочку віддають за якого небудь шубравця, картограя, пияка, бома... Як погано! А Юлія? — Єя молоденька ще не розцвита цьвітка, вона, маєсь дістати отсій самолюбній звірюці. Але, ні! я клянусь що не допущу до сего! Бо наколи родичі сліпі, байдужні, так я за нею обстану, — щоб навіть мав піднятись неправного вчинку — викрасти її. Так! Викраду. Але ні. — Наперед мушу з нею поговорити. Що вона скаже. До сього часу, як бачу, вона сильно опираєсь, але щож, — вона за молода сказати свою волю. До того вона на жаль непросвічена, вона як те ягнятко, не видресь з пазурів вовків! Жаль менї її... — Але що то?... здаєть ся хтось надходить. Треба менї скоро вибиратись, старий Костур виповів менї станцію. —

ЯВА 3.

Юлїя (входить).

ЮЛЇЯ. О, се ви Олександре! Чи то правда що вибираєтесь з нашої хати?

ОЛЕКСАНДЕР. Так, Юлія. Я жалую, що лишаю Вас, але щож, сказано менї вибиратись, так мушу!

ЮЛЇЯ. О, Олександре, я Вас дуже жалую. Ви так за мною все обстаєте — бороните! А тепер, коли виберетись, то вже нікому буде мене боронити. — Ох, вірте менї, — вони так зі мною погано поступають. Сьогоднї я цїлий день плакала. — (звертаєть до стїни і плаче).

ОЛЕКСАНДЕР (хвильку мовчить). Юлія, Юлїя!.. (бере за рамена.) Не плач! Не плач! Не бій ся, я за тобою в огонь скочу! — Тихо, тихо вже... Ти менї аж надто до серця припала -- щоб не оборонити тебе. Я тебе за богато люблю щоб чути твій плач. (обнимає її).

ЮЛЇЯ. Ох, Олександре... в сій хвилї я дуже рада але чомусь і смутна. Вони цїлу ніч менї спокою не давали, лиш намовляли іти за того Бугайчука...

ОЛЕКСАНДЕР. Що? вони до такого беруть ся. О, не допущу я до того!...

ЮЛЇЯ. Я... я, за нїщо в світї не піду за него. Я його ненавиджу... скорше скочу в ріку і втоплюсь...

ОЛЕКСАНДЕР. Лиш того не роби. Я також цїлу ніч не спав, а журивсь над твоєю долею. Продумував над способом, як би виратувати тебе.

ЮЛЇЯ. Олександре! Я тебе благаю.. ратуй мене...

ОЛЕКСАНДЕР. Так, Юлїя, буду старатись. Але я не бачу иншого виходу як те, що менї випадає тебе викрасти, тай завести до своїх свояків на арму, на переховане.

ЮЛЇЯ. Де небудь. — Лиш охорони мене від того Бугайчука.

ОЛЕКСАНДЕР, Не бійсь. Я тебе виратую. А що тепер буде менї тяжко зайти до вашого дому, отже будь готова кождої хвилї.

ЮЛЇЯ. Так, буду готова! А може ще днесь у вечір прийде нагода, як всї попють ся... Але що се? Здаєсь, що вже мама йдуть.

ОЛЕКСАНДЕР. Коли так — то останусь ще на сей вечір.

Побачу чи вдасть ся, а як ні — то бодай буду присутний, щоб хоронити тебе від тих варятів. Тимчасом прощай, Юліо. (обнимає і виходить).

ЮЛІЯ. Прощавай, Олександре...

ЯВА 4.

Євдоха входить.

ЄВДОХА. О, ти вже прийшла до дому, Юльцю?

ЮЛІЯ. Лутше було би і не приходити...

ЄВДОХА. Так, то ти ще все при своїм стоїш?

ЮЛІЯ. І буду стояти!

ЄВДОХА. Ти все своє плетеш. Тобі сего не можна в голову вкласти, що Бил для нас доброго зробив. От, ади сьогодня пішов з батькам, тай за "гавз" рату дав. Аж дві сотки долярів. А давніх три сотки казав, дарує, як лиш підеш за него, — бачиш?...

ЮЛІЯ. Так?! То ви мене за гроші продасте?... О, ні! Сего вже не буде. Я є вільна людина, не худобина якась...

ЄВДОХА. Я тобі кажу, що ще нам вдячна будеш. Ади і я колись така дурна була, як ти тепер, а потім жалувала. Тож і ти вскорі побачиш що добре тобі буде. Ти тоді вже не будеш "чайнеменові" начиня мити, а в дома панею будеш. — Бил гроший має досить, купить тобі файні строї, файні меблї, ґрамофон, а може і горнобіль купить.. — Та й всего иншого, побачиш.

ЮЛІЯ. Що мені з гарного строю, коли з горя буде серце корчитись. Що мені з ґрамофона, коли з нещастя і журби будуть сльози литись...

ЄВДОХА. Юлько, — Юлько, як ти нас гризеш. Ти не розумієш того, що ти конечно мусиш за Била йти.

ЮЛІЯ. Вже дайте мені спокій, мамо, — бо здурію... Від учора вже навіть думати не можу, так мені голову забили. — я вже чуюсь слабою...

ЄВДОХА. Ну, то перестану, але більше не противсь. Іди,

розберись, тай поможи мені в хаті попрятати, бо вскорі прийдуть на забаву.

ЯВА 5.

Штіф.

ШТІФ. (регочеть ся). Ха, ха, ха! А то йому всунув. (робить руками рухи). А так йому Джек! А так йому Дьордій! Дай йому ще одного по гарбузї... Хі, хі, хі. Алеж бились, бились. Мов ті когути скакали. Ая!

ЄВДОХА. Штіфе, це мой. А на тебе який шал напав? Де ти був ціле пополудне? — Що сталось?

ШТІФ. Ая, сталось — сталось!... мов два когути бились. Хі, хі, хі... а то сьміху було, ой було. Я, знаєте, був в готели, і бачив як там "кулї" цїляли довгими патиками і заганяли в такі мішочки у столї, ая... І бачив як Джек якогось Сема фляшкою по голові бив! Ая, бив.. що аж поліцман прийшов — взяв їх в скриню тай десь повіз. Алеж то було сьміху, а сьміху.

ЄВДОХА. Дай но вже собі спокій з тими дурницями. Ти лутше в дома сиди, бо ще і тебе набють.

ШТІФ. Ая, я то ще вчора казав. (Іде і знаходить малу торбинку, причіплює її шпилькою до стола, потім йде до шафи, бере яйко з кута, бере мітлу тай старається наслідувати білярд).

ЯВА 6.

Антін.

(Входить роздягає ся, шапку кидає на стіл).

ШТІФ. (Розбиває яйко) Бігме — я не хотів,... бігме, що ні, ой, ой.. (старається закрити розбите яйце шапкою свого тата).

ЮЛЇЯ. Що ти наробив, Стефане? (Змиває стола).

АНТІН. Ну, дякувати Богу, вже нам про "гавз" не журитись. Вже за нас Бил рату заплатив. А що, ви тут, — чи вже всьо прилагодили? Бо скоро прийдуть!

ЄВДОХА. Та що там такого прилагоджувати. В хаті всьо готове.

АНТІН. Наколи так, то добре! А що, це мой, Юлька каже, га?...

ЄВДОХА. Як видко, вже нічого не каже. Здаєсь, що загнївалась на тебе.

АНТІН. Га? Що це ти кажеш?... А то чому? — Гей, Юлька, чуєш, чи то правда що ти гніваєш ся на мене? (Юлія мовчить). Га, мовчиш?... Ну, видко що і гніваєть ся. Але, як гніваєсь, хай гніваєсь. Вона аж з часом побачить що я її добро роблю.

ЯВА 7.

Меґі, Кейді, Нєті і другі дівчата та хлопці.

ДЕ ХТО. Добрий вечер, вам "містир і місис".

АНТ. і ЄВДОХА. Добрий вечер, просимо близше.

КЕЙДІ (до дівчат). "Ю сі", а я казала, що ми перші будем.

МЕҐІ. Простїть нам "місис". Здаєсь що ми за вчасу прийшли, бо навіть музикантів ще нема. — Чи не казала я Кейді, що за скоро йдем?

НЕТІ. "Ю бецю!" І я так казала.

ЄВДОХА. Та то нічого. Ви в добрий час прийшли. — З хати вас ніхто не виганяє. Просимо сїдати.

КЕЙДІ. "Юсї", не за скоро! Я на "денси" мушу все бути на час. Я нині мала довше робити. Але як по вечері я згадала за "денс", то не могла довше витримати, отже пішла до свого жида і як го присїла — то мусів мене скорше пустити. "Юсї", як я годна!...

НЕТІ. "Ю бецю лай". що ти завше мусиш бути перша на "денсї".

КЕЙДІ. Але, як ти знаєш що я все перша? Видко що і ти все перша є — коли мене все бачиш...

МЕҐІ. Хі, хі, хі! А то втяла її.

НЕТІ. От, "крейзувата!"

ШТІФ (З разу плює на руки і пригладжує чуприну а відтак заглядає у вікно). Вже йдуть! вже йдуть! — Чуєте? Бігме, що йдуть... Ів, погуляю собі! (сьпіває):

Чути скрипку, чути бас,
Вже за хвильку будуть в нас.
Гоп, га, от така!
Будеш тяти гопака, ів, ів...

ВСЇ. Сьміють ся.

ДЕХТО. Гарно, гарно, Штіфе.

АНТІН. Штіфе, це мой! Успокійсь або спати підеш!

ШТІФ. Ая, ая, — я то ще вчора казав. Що я маю спати — коли музики йдуть... "шур" що йдуть.

ЯВА 8.

Му́зики, Бил, Майк, Джек, Джов, Нік і другі.

БИЛ. Го, "Гавдїду"! добрий вечер вам всім. Осе і ми з з музиками, зараз будем веселитись що аж стіни задрожать.

АНТІН. Витайте, витайте... (витають ся). Та насамперед почастуємось.

БИЛ. А я вам поможу. (наливають келїшки).

АНТІН. Насамперед музикам, щоб добре грали. (хвильку частують ся).

БИЛ. На тобі Юлько. Нинї мусиш випити, хочби й на силу мали вляти.

ЮЛЇЯ. Вступіть ся!...

БИЛ. На, пий, кажу!...

ЮЛЇЯ. Пий собі сам! (витручує йому келїшок з руки)

БИЛ. Га, не хочеш? Так силою влієм!

ДЖЕК. Так, так, — Бил, навчи її пити, як Бог приказує.

БИЛ. Чекай! Чекай! (бере її в пояс одною рукою, притискає до себе, другою виливає в уста горівку). Ось і випила.

ВСЇ. Славно Бил! (оплескують).

ЮЛІЯ. Ти чорте!... (закашлюєсь, закриває хустиною твар і йде в кут).

МАЙК. Бігме вляв її, як то колись мама її молоко вливала...

БИЛ. Гей! А тепер панове музиканти заграйте нам такої щоб аж іскри сипались!... Грай музико! (Музики грають коломийки, Бил йде до Юлії.) Ну, не гнївайсь, ходи гуляти зі мною. (Юлія відпихає його). Ну, ходи, не бійсь, не зїм тебе...

ЮЛІЯ. Вступись! Я ненавиджу тебе... Ти зьвіруко!...

АНТІН (дає Юлії стусана в бік). Рушай, кау я!.. А то мой...

БИЛ. (силою тягне Юлію в танець).

ШТІФ (танцює в кутку).

ДЖОВ (гуляє з Меґою і сьпіває):

Заграй же ми музиченьку
білими пальцями,
Най я собі погуляю
з чорними бровами.

МАЙК (сьпіває):

Стоїть верба над водою
розпустила гіле,
Убирай ся дівчинонько —
днесь твоє весілє;
Ліпше було мене мамцю
у землю сховати,
А ніж мене молоденьку
з нелюбом вінчати.

ДЖОВ (сьпіває):

Ой не ходи, де я ходжу,
дівчину любити,
Ой скажи си милий брате
труновцю зробити.

Ой скажи си ю зробити,
кедринов оббити,
Або мені або тобі на
сьвіті не жити.
(За хвилю перестають гуляти.).

ЯВА 9.

Входить Олександер.

(Стає в кутку. До него підходить Юлія й щось по тихо говорять. — Бил дивить ся злосливо на них обоїх. — Підводить Джека і Майка на перед сцени).

БИЛ. Джек і ти Майк — добре уважайте! Бо я присягну що той йолуп змовляєсь викрасти мені дівчину. Отже "вачап!"
ДЖЕК і МАЙК. Зрозуміло! При нагоді кости поламати.
БИЛ. Так.

(Музика знов грає).

ДЖОВ. Ів, ів. — От собі втну. Гей, Меґі, "коман", погуляєм собі! (Меґі отягаєсь, боязливо глядить на Ніка).
НІК. Меґі!... вважай, бо набю!...
МЕҐІ. Та що тобі, — ще лиш одного. От тобі погуляти не дає...
(Гуляють, Нік присів до стола тай пє келішок за келішком).
ДЖОВ (сьпіває):
Не тепер, не тепер
Гречку молотити,
В осени, в осени
Дівчата любити.

(Музики стають грати).

ДЖОВ. А якого чорта так скоро став?! Грай або бити буду!...
НІК (приступає до Джова). Але більше з мойов Меґов гуляти не будеш! — Зрозумів?! Не будеш!... (відтягає Меґу).
ДЖОВ. Я твоїй дідчій бабці начхав!... Ти чортів сину! Я

тобі дївки не краду! — Хто сьміє заборонити менї з нею гуляти! — Ось на тобі!... (вдаряє його).

НІК. Та ти мене? Мене бєш? (борикають ся). Ножа менї! Заколю тя як свиню!

АНТІН. Ради Бога! Стримайтесь, розірви їх, Бил! А то ще поріжуть ся. (Бил розриває їх).

ОЛЕКСАНДЕР. (По тихо). Скоро Юлїя! — скоро! Ось твоя нагортка. (накидає на ню нагортку і виходять).

ШТІФ. (сидить на шафі). Гей, дедю!... Бил! ади, вони втїкають, — ади!...

БИЛ. Гей! де вони!... де втїкли?... Джек, Майк! За ними! (Бил, Майк, Джек, Антін і ще де кілька вибігають. Решта скоро розходять ся. По хвилї Бил насильно тягне Юлїю до кімнати. За сценою чути крики).

ЮЛЇЯ. Пусти мене!.. Пусти мене!.. О, Олександре! Його ще убють...

БИЛ. Нїчо'му не станесь... Чому не пильнує своєї шкіри. (Входять в хату: — Джек з підбитим оком, де хто тримаєсь за зуби, Антін з окровавленим носом).

АНТІН (до Джека). Дурню оден, на другий раз дивись кого бєш!...

ДЖЕК. Бігме вуйку, що темно було і нїчо не бачив кого бив. Ой, — лиш гляньте й мене хтось заїхав.

БИЛ. Що то значить?! То ви знов його не набили? Він знов утїк?

ДЖЕК. Та не видко було..

БИЛ. Геть забирайтесь до чорта!

АНТІН. От, ще і менї старому дісталось, бодай би осліпли.

БИЛ. Дурниця! Я того не розумію, вуйку. Менї вже не хочесь вашої дочки пильнувати. Я вас питаюсь: чи ви на правду видаєте її за мене? Кажіть!

АНТІН. Лиш не гнївай ся Бил. Ти добре знаєш волю мою. Але щож я тому винен, що дурне далось тому "бомові" намовитись. Однак не бійсь, всьо добре буде.

БИЛ. Я хочу бути певний. І то сейчас.

АНТІН (До Юлії). Дівко! — Ти чула?. Щож тепер скажеш? Я тобі покажу, як то не слухати батька! Почекай, як возьму запру тя в хаті то, це мой, перетріпаю тебе так, що до гробової дошки попамятаєш!... Зрозуміла?!.. (бє кулаком в стіл).

ЮЛІЯ. Дайте мені спокій! Я вам вже казала, тай ще скажу, що пожалуєте того, — хотяй й присилуєте мене віддатись за Била; — йому се не вийде на користь. Утікну від него, — сто раз утікну!... Очи видеру йому, або смерть собі заподію...

БИЛ. Не бійсь — не утікнеш. Як оженюсь, тоді тебе і силою від мене не віджене. — Побачиш.

ЮЛІЯ. Брешеш! брешеш!...

АНТІН (Тупає ногою). Мовчи!... Розуміла! Я отсе приказую тобі що маєш Била поцілувати!... Гей Бил! поцілуй її тай заручини скінчені. Неси на заповіди тай до весіля готуйсь!

БИЛ (ловить Юлію і по короткій шарпанині цілує її). Ось так тобі, — ще одного!...

ЮЛІЯ (видераєсь). Тьфу на тебе зьвіре! (звертаєсь до стіни і плаче.)

Куртина.

Дія III.

Сцена представляє просту їдальню нашого канадійського ресторану.

ЯВА 1.

Прокіп Бурлака, Джені, Бабій, Запий, Картій, Кульбий і "Вуйко". — Прокіп сидить при столї і дрімає. Коло другого стола, на противнім боці, сидять парубки і грають в карти. — Джені жвякаючи "ґаму" придивляєсь в зеркалї і перфумуєсь. "Вуйко" сидить при касї і чистить люльку.

БАБІЙ. "Ю сі бойс?" Ади но як наші Джені файно "пудрусєсь". Ну що? Чи не гарно виглядає? Хе, хе, хе... Коби лиш менї з нею познакомитись...

ЗАПИЙ. Здаєсь, що вскорі прийде її хлопець "Спорт" Тоній — тож певна річ, що хоче приподобатись йому, щоб може з пару долярів дістати, єли спорт, які гроші має.

КАРТІЙ. Та де там, Спорт Тоній які гроші має? В суботу нїчо в карти не виграв, — тож звідки може гроші мати. А хотяй і має, — так вже більше її не дасть, бо вже з якоюсь французкою ходить.

КУЛЬБИЙ. Егеж. — Тай то здорово водить ся. Я їх вже богато разів бачив в ріжних місцях, — в театрі, та в гали на "денсї", бачив в парку десь в кутку, тай на "стріті" і всюди їх можна стрінути. А що більше, мусите знати, — я чув що Джені так за своїм Спортом пропадає, що навіть йому свої гроші дає. А Тоній, не в тїмня битий, ті самі гроші Французцї віддає. От "байґали" дурна дївка, чи не сьмішно?

БАБІЙ. "Дзїзис"! Шкода менї її, — гарна дївчина! Я не на жарти маю охоту відбити її від сего Спорта, що вже й так

більше о ню не стоїть. О, я дуже рад запізнатись з нею, бо і так нема з ким на "сьов", чи в літі до парку, піти. — Ну, що думаєте хлопці?

ЗАПИЙ. Пусте говориш! Де такому "маґусові" як ти, вдасть ся намовити таку дівчину! До того ще як вона до свого "Спорта" привязалась. Таж вона що вечора волочилась з ним по "сьовах", по парках, і чорт зна куди, і що він з нею там виробляв?

БАБІЙ. По дурному і ти говориш. Ти ще не знаєш наших дівчат. Вона якраз може другого хоче. — Ану я її зачеплю! — Гей, Джені! "Коман" но сюди, щось тобі скажу — "квик"! —

ДЖЕНІ (оглядаєсь недбало). Та чого тобі. — Щесь не наївся?

БАБІЙ. Та ні, — не то, але ходи но блище. Щось тобі скажу, — лиш скоро!

ДЖЕНІ (поволи підходить). "Вел" чого хочеш?

БАБІЙ. "Сі, гір Джені!" — Воно так, щоб почати від кінця, як то сказати, "ю сі, Джені, — я думаю, що ти мене добре знаєш, бо я тут вже таки цілий рік їм у вас, тай тебе все бачу що дня, і тим самим, знаєш, воно — як то сказати — я чомусь тебе так сподобав!...

ДЖЕНІ. Ех, "ґован" — "ю крейзі". Мені вже надоїло такі небилиці тут слухати від вас усіх...

БАБІЙ. Та не гнівайсь, Джені. Я правду кажу, я хочу запізнатись з тобою... Я хочу з тобою на "сьови" і парки ходити. Гроший маю досить, а може колись і оженюсь з тобою...

ДЖЕНІ. Фі, фі, фі, він має богато гроший; хоче на "сьови" і парки ходити!... А потім, — а потім... може і оженюсь! Ха, ха, ха... Не тут дурних шукати! Своїми масними словами масти собі голову. Бо тим мене не заманиш... Таким вашим жененям що дня мене манять. Всї ви такі! Обіцяєтесь, кленетесь дівчатам женитись з ними, — але ніколи не женитесь, а вже до мене найбільш з тим лїзите. Тьфу на вас! Що ви всї думаєте собі, — що я що? Громадська? Нема дурних! Як хочеш

— дам тобі раду! — Як не маєш з ким на "сьови" ходити, так оженись, а від мене тобі преч!...

ЗАПИЙ. Ха, ха, ха... А то му насунула, мов рабін наговорила. Бігме, що з Джені розумна дівчина. Ану, Джені, ще йому впали щонебудь.

ДЖЕНІ. Не хоче ся мені! Хай собі голову мастить.

КАРТІЙ. Го, го, го! А он дивись на ню яков святов і невиннов ся чинить. — Лиш гляньте хлопці! — Дівчина як ангел, а нам благим грішникам навіть невільно своїх очей на него піднести, — а не то заговорити.

КУЛЬБІЙ. Лиш біда, що ангели не "пудрують" ся, тай "ґами не "цюють".

КАРТІЙ. Хі, хі, хі! Тай ангели з такими спортами по "сьовах" і парках не ходять.

ДЖЕНІ. По "сьовах" і парках не ходять?... "дзі, гвиз"! Або такі чесні хлопці як ви, — святі? Нікуди не ходять? Ви лиш між людьми такими невинними робитесь, нібито, що нічого злого не робите, — але я вам раджу заглянути в глибину своєї власної душі... а тоді побачите що там криєсь. Ви лиш знаєте як дівчину звести, а потім пальцем на ню показувати, тай кричати: — ось, грішниця! Ось вона, сяка-така!... Або ти думаєш, що я не бачила одного разу, що ти навіть з чорною ніґеркою на "сьов" ішов... "Юсі", ось який мені файний і святий! Тьфу на тебе!

КАРТІЙ. Брешеш!... Сто раз брешеш. Я тобі кажу "шарап"! Тай забирайсь до чорта!...

ДЖЕНІ. Ага, бач, як правда в очи коли!

КАРТІЙ. "Шарап!" ще раз кажу тобі!

БАБІЙ. "Шарап" ти сам картограю! Ти мені всю справу попсував. — Ти Джені не слухай його, — повір мені. Я тобі зла не жичу. Я знаю, що ти тому зі мною не хочеш пристати, бо віриш, що Спорт ще з тобою, але ні, не вір, — тебе ошукують! Спорт вже не твій. Він вже з Французкою ходить. Та ще й твої власні гроші дає її.

ДЖЕНІ. Брешеш! брешеш!.. Ти тому так говориш, щоб

заманити мене. Але я тобі докажу, що брешеш, побачиш!. (відступаєсь).

БАБІЙ. Ну, побачиш. (До себе). От тобі шмата! Думає, що я якраз такої помийки хочу...

ДЖЕНІ. (в сторону). Все дурять тай глузують з мене. Що дня лізуть мені в очи. — Здаєсь таки зїлиб мене цілу своїми жадливими очима. Все тя напастують, ті дурні хлопи. Бувало йдеш до дому, то гурмою за тобою мов ті собаки слідять. (По хвили). О, Тоній — чи то правда що ти мене звів, і покинув?! Чи то правда що ти вже з тою Французькою водиш ся? Ні! я її не допущу до тебе!... (виходить).

КАРТІЙ. От вже й пішла до чорта. А то вже виробляє своїм писком як халявою! — Малпа!

БАБІЙ. Хай собі йде! — Чиж для мене нема на світї більше дівчат?...

ЗАПИЙ. Гей, а от вже сам "Спорт" Тоній надходить. Ходімо геть відси.

БАБІЙ. "Каман бойс!" бо на правду бити буде. (виходять).

ЯВА 2.

"Спорт" Тоній і Цялий. Обидва вбрані по модньому. Тоній з ліскою в руках і куба циґарою в зубах.

СПОРТ. Го, "Гавдіду" вуйку!

ВУЙКО. "Гавдіду" Спорт.

СПОРТ. А де моя Джені?

ВУЙКО. Десь вийшла на хвильку. — Що будеш їсти?

СПОРТ. Що маєте вуйку?

ВУЙКО. Всьо маю чого лиш хочеш. Є борщ і зупа, мясо і шніцлї з цибулею тай ґуляш, а пироги вже на воді. Пироги смачні — половина сира в них, а сметана свіжа і файна...

СПОРТ. Досить того! Бодай ви вже раз сказились... Менї вже в ухах гудить і нудь в горло пхаєсь від тих ваших смаколиків. "Бай ґали"! Коли не прийдеш — все одно чуєш. Все борщ

і капуста, ковбаса і шницлї або який ґуляш. От вам цїла пісня, котру все сьніваєте, ще вам бракує беланів і макаронів тай ще якої мачки з кисилицею... (крутить циґаром в зубах).

ВУЙКО. Га, як тобі се не сподобалось, так йди собі до чайнемена чи жида. Мої ковбаси є кому їсти, і без тебе обійдесь.

СПОРТ. Та возьміть собі Чайнемена за свата свого. Який чайник, такий і ви бісий син. Всї ви гнилий ґуляш дасте людям їсти. — Коли прийдеш до чайника, то і він тобі подібної піснї засьпіває, лиш по китайськи: — "Тума-гака я, кіла-мака-гая, гамина ейґ... цяп суві" — а бодай ся повісив. — Геть, вуйку, смажте менї яйця!..

ВУЙКО. А тобі що? (до Цялого).

ЦЯЛИЙ. То саме що і йому!

ВУЙКО. "Олрайт" спорти. (виходить).

ЯВА 3.

Входить Олександер і сїдає за стіл. Закриває твар руками опертими на стіл і глубоко задумуєсь.

ЦЯЛИЙ. Ну, Спорт, тепер розкажи менї де що про свою Джені. Ти мене на то привів, щоб познакомити з нею.

СПОРТ. "Галан, галан". — Не остри собі занадто зубів на мою дївчину. Вона ще до мене належить. До тогож вона гарна, — та й жалко з нею розходитись...

ЦЯЛИЙ. Таж ти вже маєш Французку, яка до того є два рази гарнїйша від Джені. — На що тобі аж дві?

СПОРТ. То нїчо, що маю дві. Французка хотяй і гарна позістанесь Французкою. Вона лиш дбає щоб від тебе гроші видерти. Підеш з нею до театру, так пять долярів за мало на вечер. І Французка лиш доти вірна буде, доки бачить гроші в тебе. А Джені має ще ту старокраєву щирість і віру що часом ще на тютюн чи на ресторант дасть. До того Джені не є ще так зіпсута як ся Французка з Монтреалю. Ну, але менше з тим. "Гір!, Цялий, — як будеш так добрий, пожичиш менї з пя-

десять долярів. Заплатиш за їду, а тоді — вел — може познакомлю тебе з нею.

ЦЯЛИЙ. "Вері вел"! Лиш маєш чимскорше познакомити.

СПОРТ. Тихо, бо ось вже і вона.

ЯВА 4.

Джені.

ДЖЕНІ. О, "гало" Тоній!

СПОРТ. "Гело, гело" Джені! — Се мій "патнер" **Цялий**, звитайсь з ним. Добрий хлопець, богато гроший має.

ДЖЕНІ (подає руку). "Гало!"

Цялий. "Гало" Джені!

ДЖЕНІ (до Спорта). Я на "сюр" думала, що ти вже покинув в нас їсти, Тоній.

СПОРТ. Та де покинув! Я трохи чувсь не здоровий, лежав в ліжку. — Тому не міг прийти.

ДЖЕНІ. О, бідненький. Тобі певно і гроший, забракло... скажи?

СПОРТ. Трохи... Але щож, тре перетерпіти біду. (Моргає на Цялого).

ДЖЕНІ (витягає зза пазухи гроші). Ось на тобі Тоній, трошки поратуєш ся, поки не виздоровієш. Ну, бери, не бійсь!

СПОРТ. О, моя солодка Джені, в тебе золоте серце. — Як же твоє здоровлє?

ДЖЕНІ. Чуюсь "олрайт"... Лиш журилась що з тобою є.

СПОРТ. "Ай бечю," що ти трохи змарніла; чого так сумно виглядаєш? "Коман" блище, сядь коло мене то може трохи веселійшою станеш...

ДЖЕНІ (Сідає йому на коліна). О, Тоній, я думаю, що ти вже покинув мене.

СПОРТ. "Ват?!" покинув? — Ге! То хто таке каже, що я свою солодку Джені покинув?!

ДЖЕНІ. Та от, "ю сі", я чула як собі якісь хлопці між собою таке говорили.

СПОРТ. "Ґаш!" Хотів би я бачити того що посьмів таке казати!

ДЖЕНІ. Тихо вже, тихо, Я віру тобі Тоній...

ЯВА 5.

ВУЙКО. Гей, ти мой, Джені. Чи ти думаєш, що у тебе свято, — та будеш гніздитись на колінах такого вітрогона як Тоній? Чи не бачила, що новий гість чекає.

ДЖЕНІ. "О, джі! Фор ґуднес сейк!" Вуйку! Вам вже гірше стає? (Йде обслугувати Олександра).

ТОНІЙ. Мовчіть вуйку, бо вуси обшарпаю!

ЯВА 6.

Осип Чумак сідає побіч Прокопа. Прокіп збудивсь, і оба здивовано оглядають ся.

ОСИП. Ов, "Гало"! — Чи то не Прокіп Бурлака?

ПРОКІП. Осип Чумак! "Гало" як ся маєш! Що, не пізнав мене?

ОСИП. Та ні, не пізнав! Ти так страшно змінивсь, Прокопе. — Що тобі? Чого так марно виглядаєш? Звідки ти взяв ся?

ПРОКІП. Так друже!... Змарнів я, змарнів, — і нещасливий тиняю ся по божім світі, як той вічний Жид; щож робити мені!

ОСИП. Що, за роботою шукаєш?

ПРОКІП. Так, за роботою шукаю. Хотяй її тяжко знайти. Бідую я, здоровля нема. Гроший нема. От і таке нещастє моє!

ОСИП. Не журись, Прокопе. Я тебе в дечім поратую. — Як хочеш, ходім до готелю, випєм, по кілька, тай ще і в "кулї" заграєм. — При тім дещо розкажу тобі. Миж так довго не бачились...

ПРОКІП. Ні, дякую тобі, — але до готелю не можу йти, бо доктор заборонив. Казав, що я маю слабе серце, тай наколи буду пити — тоді може наступити удар серця, або як по на-

шому сказати, може мене шляк трафити. Отже бачиш, хоч і рад би, але не мож. Хочу ще жити.

ОСИП. Ха, ха, ха... а то сьмішне, по перший раз в житю чую, щоб від питя мав би кого шляк трафити. То дурне! Плюнь на докторів і їхні розкази, а ходи зі мною. Як ликнеш кілька келїшків, то побачиш, що зараз серцю лекше стане.

ПРОКІП. Дарма Осипе. Доктор правду каже, я сам добре чую, що серце слабе...

ЯВА 7.

Штіфко вбігає, скаче, і кидає галкою.

ШТІФКО. Гоп-ля, гоп-ля. — Скачи, не скачи... Гей, вуйку! Гоп! вусатий вуйку, в нас весіля! Аби я так Штіфом не був, що весіля... Фі, фі! —десять "киків" пива, а дванайцять "ґальонів" горівки. Мой, мой, — се всьо Бил, аж на двох фірах привіз. Ая... Гоп ля!

ВУЙКО. Гей, а на тебе, Штіфе, який чорт напав? Чи я не чув про твоє весіле? На що такі крики і порохи робиш?!..

ШТІФ. "Шур" вуйку, що весіля буде! Ая весіля! Аби так ваші вуси вилїнились, що я правду кажу. Го, го — вуйку! — Лиш гляньте якого "кводра" я від Била дістав. Фі, фі... Коби ви вуйку прийшли і побачили наше весіле! — Адїть, вони вже до церкви поїхали. (підступає блище) Цить, вуйку, я вам щось скажу (шепче до уха але голосно). Знаєте вуйку я заглянув через двері, і (оглядаєсь) і бачив, як Бил в нові штани в-би-равсь... Хі, хі, хі... Цить вуйку, але нікому не кажіть!

ВУЙКО. А ти "крейзі фул"; пусте говориш. Забирайсь геть менї відси. Де та мітла?

ШТІФ. Лиш мітлою не бийте, вуйку! Я правду казав. Я вже йду, бо весіле прийде, — "ґуд бай" вусатий вуйку. — Тром та, ром та-та. (виходить).

ПРОКІП. Смішний хлопець. Про яке весіле він говорить?

ОСИП. Що, то ти ще нічого не чув? То ти не знаєш, що старий Костур свою дочку видає за якогось Била Бугайчука?

ПРОКІП (зриваєсь і хапає його за рамена) Що? Била Бугайчука?

ОЛЕКСАНДЕР. (пильно слідить).

ОСИП. Так, Била Бугайчука!

ПРОКІП. Бил Бугайчук?! Чи правду кажеш?

ОСИП. Святу правду! Але Прокопе, що тобі сталось? Тиж зблід тай цілий дріжиш.

ПРОКІП. Горе йому! — Кажиж Осипе — чи на правду се Бил Бугайчук?

ОСИП. Так, так. — Прокопе, — сей здаєть ся той Бил Бугайчук, що з Ванкуверу приїхав, — женить ся з молодою, шіснайцятилітною дочкою Костура, котрий, як я чув, силою її за него випихає..

ПРОКІП. Що?! Він женить ся, кажеш?! О, чортів син! Він женить ся, собака! — А в Ванкувер його жінка з дітьми з голоду пропадає. — О, собака!...

ОЛЕКСАНДЕР (раптовно зриваєсь). Що?! Чи то правда, що кажете? Чи ви знаєте його?...

ПРОКІП. Святу правду кажу! Або що? Чи може й ти що проти него маєш? кажи!...

ОЛЕКСАНДЕР. Так! Я власне є той, котрому силою видерто його милу... Дівчина з котрою женить ся Бугайчук є моя кохана... Але насильством її відібрано від мене. Примушено її вийти за того драба, а я — тут дурію... вони дотепер вже десь повінчані... Ох, кажіть що знаєте про него. Може вона ще не пропала...

ПРОКІП. Клятий ти!... Невжеж я тебе вкінци знайшов!

ОСИП. Прокопе! А тобі що такого? Що ти маєш з тим Бугайчуком?!

ПРОКІП. Осипе!... Чи не казав ти, що я марно зиглядаю? — Ти-ж мене, Осипе, пізнати не міг! Чи таким мізерним ти мене бачив у старім краю?... Чи таким марним я приїхав до Канади?

ОСИП. Ні, Прокопе! Я памятаю тебе. Ти був сильний;

зі мною рівнавсь. Але не знаю, що з тобою від тоді сталось, що ти так змарнів!

ПРОКІП. Ось, послухай Осипе, і ти молодче, моєї історії: — Як приїхав я до Канади, став до роботи в майнах в Альберті. Там я цілих чотири роки мов той віл працював, — що аж шкіра з рук злазила. Щадив я, від уст собі відбирав; всьо до банку складав. Бо мріяв я що зложу собі пару долярів, поїду в Саскачеван, куплю собі фарму, — оженюсь тай чесно, спокійно буду проживати собі... так я зложив собі три тисячі долярів. Думаю, досить буде, — тай замість в Саскачеван — поїхав до Ванкуверу, — бо чув, що там теплійше. У Ванкувер я вступив до готелю, де на злобу дня, я надибав Бугайчука. Бугайчук взяв мене до свого дому, добре напоїв трунком... і затягнув з другими в карти грати... тай за годину я програв пів тисячі долярів. А коли я вже більше не хотів грати, вони почали бійку, і я мусів втікати. — Того і хотів Бугайчук, бо слідком вийшов за мною, напав на мене у темній вулици, — сильно побив тай до цента обрабував. А я, по трох днях непритомности, обудивсь в шпитали, де цілого півроку пролежав, бо щось відбив у мені. А потім я знайшовсь без цента на вулици і до сього часу я так по жебрацьки волочусь і бідую, як бачиш мене.

ОЛЕКСАНДЕР. Горе йому!... Він з вами по діявольськи поступив. Таж він більший бандит як я того сподівавсь, — але пожди!... (проходжуєсь в задумі).

ОСИП. Погано, дуже погано з тобою поступив! Ось моя рука, — Прокопе, — я з тобою...

ПРОКІП. Дякую, тобі, Осипе, дуже дякую. Але я тебе про одно прошу, а се возьми мене на весілє, — возьми...

ОСИП. Так, возьму тебе. Але нам треба уважати, бо Бугайчук має велику "патнерку". Що ми зможемо оба вдіяти?

ПРОКІП. Не журись, Осипе. Я тебе не хочу в нїщо втягнути. Ти чоловік не самітний, жінку маєш. Шкода тебе в нещастє тягнути. Полиши всьо мені. Бо я і так до житя нездалий — я нічого не боюсь. Я піду і своє зроблю; можливо, що

бодай тій бідній дівчині тай сему молодцеви прислужу ся, за що, може, колись згадають... Ходи Осипе!

ОСИП. Ну, як так намагаєш йти, то підемо.

ОЛЕКСАНДЕР. Чекайте! Де йдете?

ПРОКІП. Ідемо на весілє... Ідемо побачити Била Бугайчука!...

ОЛЕКСАНДЕР. Чекайте! Наші цїли одні. Я дуже радий, що доля вас наднесла в таку тяжку хвилю для мене. — Ви менї виратували мою Юлїю... а з Бугайчуком скоро скінчимо!... Ходїть зі мною на поліцію, зробити зізнанє і Бугайчука заарештують за рабунок і двоженьство. Ходїм скоро!...

ПРОКІП. Нї, молодче! Не можу йти на поліцію. Він менї за велику кривду заподїяв — щоб я його дав поліції. Я з ним сам ще перед поліцією, поговорю, бо я, а не поліція маю з ним порахунок. — Ходи Осипе! (виходять).

ОЛЕКСАНДЕР. Бідний чоловік!.. Але менї однаково треба піти і привести поліцію. Бо сей нещасний, як видко, по кров Бугайчука йде — при чім дуже легко може в нещастє попасти. О, Юлїо, твій поратунок вже недалекий!...

Куртина.

Дія IV.

Джов, Джек, — Дружби Билові. — Весільна картина.: — За столом сидять гості і молодята. (Юлїя склонила голову на стіл і плаче). Жінки приспівують весільних пісень. Музики приграють, а гості йдуть і молодим дарують гроші.

(По дарованю).

I. СТАРОСТА. (піднимає чарку і говорить): Піднимаю чарку в гору на здоровлє молодої пари і заразом жичу їм довгого і щасливого супружого пожитя. —На многая літа!

ДЖОВ. Віват! (Всї пють, музики грають віват).

II. СТАРОСТА. А тераз я,.... я яко пан старуста, пю і перепіваю на здуровлї і щастї і поводзенє нашим чісним і поважаним родичам, ая... що так чісно і здурово вихували таку файну дочку на щісливу жінку і кубіту нашуму пануви мулудому, а субі на потїху. — Туж напіймусь на їх здуровєчко і многая літа...

ДЖОВ. Віват!... (Всї пють, музики грають віват).

АНТІН. — Зі слїзми в очах я вам дякую всім, мої милі гості, за ваші щирі желаня, — а заразом згадую що се є для мене і моєї старої найщасливійший день в нашім житю, коли то маємо честь видати свою любу дочку за такого чесного чоловіка... ну, і вихиляю на їхнє здоровлє і щастє.

ДЖЕК. Віват!... (Всї пють, музики грають віват).

ШТІФ (виходить наперед). А тепер, я, це мой, — Штіф, ая... братік, ади її, (показує рукою) також думаю ликнути оден келїшок, ади-на це, на це, як це кажуть— кажуть... — ага, — віват... ая, бо адїть один староста пив на віват, другий вилив в горло келїшок на віват, тай ади, і мій стрий дєдьо гулькнув собі один, — тож я собі думаю: — гей, це мой, Штіфе!

тепер на тебе колія прийшла, нунож і ти випий на цей віват, то ади я, яко Штіфко братік її... то на віват Юльки, також не віват, оди, Билові, за то що мені "кводра" дав — його і дарую, я його ще маю, ая...

ДЕ ХТО. Сьміють ся.

ДЖЕК. Віват Штіфови!.. (музики грають віват).

АНТІН (киває пальцем). Пожди, випю я тобі на віват!...

ШТІФ (шукає по кишенях). Чекайте!... ади, десь я мав цего "кводра" що мені Бил дав, але десь нема його, нема його... мой, мой... ага, може він тут є... (шукає у спідних штанах) агій, нема.. бігме, що нема... (мацає за пазухою) го, го, ось де він, ось де він? (відвязує зі спідної сорочки) ось Штіфко пє на віват!.. (кладе на стіл кводра і пє. Дехто сьміють ся).

І. СТАРОСТА. А тепер ми старші позістаньмось ще дальше за столом — поговорити. А ви молодїж, як воля, потанцюйте собі. Гей! панове музиканти, заграйте файної коломийки. (Музики грають коломийки, всї танцюють).

ЖІНКИ (сьпівають):

Стоїть верба над водою
розпустила гіле,
Убирай ся дївчинонько —
днесь твоє весїлє.
Лїпше було мене мамцю
У землю сховати,
А ніж мене молоденьку
з нелюбом вінчати.

ЯВА 2.

Кінець. танцю. — Осип і Прокіп входять, з деякими витають ся.

(Знов танцюють)

ЖІНКИ сьпівають:

Закувала зазуленька у лїсї на дубі,
Заплакала дївчинонька у церкві при слюбі.

Не плач, не плач дівчинонько, добре тобі буде,
Умиєш ся слезоньками — як води не буде.
Ой зазуле сивесенькая, щож тепер не куєш,
Мати моя миленькая, щож мя не жалуєш.
Тогди я тя доню моя буду жалувати,
Коли буде зазуленька в осени кувати.

(Кінець танцю).

ПРОКІП. А ось, де він — (хоче вставати).

ОСИП. Пожди! Що робиш!

ДЖЕК І ДЖОВ (частують всіх).

ШТІФ. (завсігди старається стати наперед, але дружби завше поминають його). Гей, це мой, дружбо — ади чи мене не бачиш? — Мене Штіфа... братіка, ади, молодої?!

АНТІН. (дає йому штовханця) Забирайсь кау я!... Не роби мені сорому...

ШТІФ. Агій, на вас дедю! Що, я може не люди, — га?

АНТІН (бере Штіфа і витручує за двері). Там за двері таких людий, як ти мой.

БИЛ (підводить голову Юлії). Не плач, — чого заводиш?! Днесь весілє, нам веселитись, а не плакати!

ЮЛІЯ (встає ізза стола. Бил йде за нею і притримує її на середині).

ДЖОВ. Музико! Заграй одного для пана молодого!

БИЛ. Так, заграйте мені музики, най у сій щасливій хвили життя свого, — погуляю собі з милою жінкою! — Ходи Юлько гуляти!

ЮЛІЯ (Трошки ослаблена відтягаєсь. Бил її тягне до себе). Пусти мене!... — Я чуюсь нездорова. — (Музики починають грати, Юлія паде непритомна.).

БИЛ. Води! Дружбо, дай води!... (обливає Юлію водою. По хвили вона приходить до притомности).

ОСИП. Стрівай ще!...

ПРОКІП. Пусти мене... кажу — кров збухкотіла. (вискакує на середину).

БИЛ. Що тут є з тобою?!

ПРОКІП. Ага, Бил Бугайчук!... Ти, ти — не пізнаєш мене?...

БИЛ (перестрашений). Що-о-о? То, — ти, ти?—

ПРОКІП. А хтож, — так, це я, — я... той самий Прокіп Бурлака з Ванкувер. — Прийшов свій довг відібрати...

БИЛ. Не знаю тебе! — Хто ти за оден... Геть мені з хати!...

ПРОКІП. Чекай!... чекай! Не спішись! — То ти думаєш так скоро мене позбутись — га?! Думав, що уйдеш пімсти моєї?!... Ні! (до людий) Люди добрі!... послухайте мене. — Я Прокіп Бурлака, перед святим Богом і вами, присягаюсь що я, тому два роки, у Венкувері був побитий і обрабований до цента отсим розбишаком. А також і тут прилюдно заявляю що отсей Бил Бугайчук, вже є жонатий і у Ванкувері має жінку і троє дітий!....

ДЕЯКІ (скрикують). Ох, чи то можливо?!

БИЛ. Брешеш собако! (витягає ножа і коле Прокопа).

ПРОКІП. Ой, Осипе — Осипе, — він зарізав мене...

ОСИП. Розбійнику! Я пімщусь за товариша свого! (кидаєсь на Била, але той відпітовхує його так, що той паде.).

ДЖОВ І ДЖЕК (схопились і притримують Осипа). Втікай, втікай, — Бил!...

АНТІН (ловить Била). То ти такий?! О, не утікнеш ти з рук моїх!...

БИЛ. Пусти мене або... (коле Антона). На маєш!... (втікає).

ЯВА 3.

Олександер і два поліцаї.

I. ПОЛІЦАЙ. Стап! Гватс овер гір? (притримує Била, Бил не дасть ся, другий поліцай бєть його палкою по голові, потім заковує в кайдани).

ОЛЕКСАНДЕР (підбігає до Юлії, подає води). О Юлійо, Бог не дав розлучити нас...

ДЖОВ І ДЖЕК (випускають Осипа і хотять втікати).

ДЖОВ. У вікно, Джек!

2. ПОЛІЦАЙ. Гвер ар ю ґоінґ? (бере їх за карки).

ДЖОВ. Мі но кіл... (показує пальцем) Бил кіл. Мі но, містер поліцман (хоче виходити, поліцман і їх заковує).

ОСИП (припадає до Прокопа). О Прокопе, друже мій, чи така лиха доля мала чекати тебе?...

І. ПОЛІЦАЙ. Гу килд дет мен?

ОСИП. Гі!.. Бил Бугайчук! Гі кілд май френд!

БИЛ. Бр-р-р собака! — я забив його! Але пожди чорте, ще я і тебе колись "пофіксую".

АНТІН (поволи піднимаєсь) Води! води!

ОЛЕКСАНДЕР (підносить і садовить його на крісло та подає воду). Маєте щастє, — ви лиш трохи ранені...

АНТІН. О, мій сину, я заслужив на се.

ОЛЕКСАНДЕР. Тихо, тихо, напийтесь води.

І. ПОЛІЦАЙ. Нав, ал ов ю, ґів ме юр неймс енд адресис! (Всіх записує, записаних відсилає домів. — До Олександра): Вил ю кам вит ас фор е фю мінутс?

ОЛЕКСАНДЕР. Верівел! (виносять трупа, забирають Била і виходять). Я сейчас повернусь! (виходить за другими. — Хвиля мовчанки. Антін хустинкою тамує кров в рамени. Євдокія заламує руки, ходить по середині, Юлія гірко дивить ся на вельон).

ЄВДОХА. Ой лишенько моє! Ой нещасная моя головонька!... Ой коби я була знала!... Ох, Боже, Боже, на що таке нещастє ти на нас зіслаєш?! Ой, бодай того дня у сьвіті не було! — Ой лишенько, та хто се знав?

АНТІН. Пропало, чорти його знали хто він за оден! А бодай ся був повісив скорше ніж мав мій поріг переступити! Хтож се знав?

ЄВДОХА. Ой, чи не правду Олександер говорив?! сьвяту правду! Ой лишенько моє.

АНТІН. Ая, ая, та говорив — говорив. Але хтож міг здогадатись! Чому він не прийшов тай менї ясно не розказав про того розбишаку?!

ЄВДОХА. Ой, якіж ми знеславлені! Всї люди будуть тепер обминати!...

ЮЛЇЯ. Ви — знеславлені? О, нї! Се я знеславлена! Я соромом вкрита я — я!... Ви мали серце примусити мене вийти за жонатого чоловіка — убійника... і я його жінкою тепер... Як я між люди своє лице покажу? Як менї свої очи на Олександра піднести? — Нї! Проч від мене! (кидає під ноги вельон, стягає обручку і також з обриджeнєм кидає на землю) Сором! ганьба! Неслава! Я бажаю умерти, — у землю запастись. (звертаєсь до стїни і плаче).

АНТІН. Проклятий, я проклятий!

ЄВДОХА. Юльцю!... Юльцю моя! Не плач, всьо добре буде... Олександер добрий хлопець.

ЮЛЇЯ. Вступіть ся! Я вже не ваша!... Ви мене від себе відігнали, строїли,... соромом вкрили тай ще менї про Олександра згадуєте?! Нї! Я вас знати не хочу! (збираєсь йти). Я піду геть! Піду між незнані люди, щоб від сорому втїкти. Прощавайте, вже нам нїколи не побачитись!...

ЄВДОХА. Юльцю моя!... Юльцю! Донечко! — Та де ти йдеш?! Пожди, — я тя благаю, пожди! Не полишай нас в такому нещастю, молю тебе!...

ЮЛЇЯ. Нї! Не можу. — Піду! І я колись так просила. І я колись молила, але, нїхто мольб моїх не слухав! Ви самі такого нещастя хотїли. До того присутність моя, ще вам більше смутку додасть. — Я не можу! Болить мене, мучить, в грудях пече!... Ой, видали ви мене, — видали. Ви вже мене раз продали тай я тут вже не належу, — нї; моє місце там (з огірченєм) з ним, — так! Ви сами вигнали мене з хати, — сами! Тай я піду, — геть піду звідси, щоб забути саму себе, — свій сором. Прощавайте, — Прощавайте мамо! (починає плакати і поволи виходить).

ЄВДОХА. Юльцю!.. Юльцю! — Молю тебе, не покидай мене!

АНТІН. Не покидай доню, — і я тебе благаю, тай прошу о прощенє твоє...

ЮЛЇЯ. Не в мене вам прощеня просити.

ЯВА 4.

Олександер.

ОЛЕКСАНДЕР. Що се значить, Юля?! Де ти зібралась?

ЮЛЇЯ. Геть! Щоб лиш від того сорому скритись!

ОЛЕКСАНДЕР. Що се ти кажеш Юля?... Від якого сорому ти втікати хочеш?

ЮЛЇЯ. Вступись Олександре! Я ніколи того не знесу що я повінчалась з тим убійником.

ОЛЕКСАНДЕР (бере її за рамена). Пусте говориш, Юлїя! Тобі нічого соромитись, бо ти тут в нічім не винна! — Тебе-ж присилували вийти за него, але від коли Бил Бугайчук позістав убійником, крім того вже був жонатий — тим самим, Юлїя, стаєш вільною. Не плач, тай не журись якимсь видуманим соромом! — Ти в моїх очах чиста як ся слеза що спливає по личку твоїм. Я тобі раджу остатись в дома, як родичі обіцюють бути добрими, то вірю що вони переконані яку кривду учинити тобі хотїли, а як ні, так по воли твоїй возьму тебе до свояків на фарму.

АНТІН (підходить до Олександра). Олександре! Олександре, молю тебе, — хоч ти прости менї, прости! Я дуже жалую що я тобі таку кривду заподіяв... — Прости! Не дивуй ся менї. Я не знав що я роблю. Дурний аж по часї пізнає, що дурне робив. Мене за то вже й так Бог покарав, прости!

ОЛЕКСАНДЕР. З цілого серця прощаю вам, бо знав, що все то ви робили зі своєї несьвідомости.

АНТІН. О, Олександре, я сам не знаю як тобі маю дякувати. Але, вір менї, я тобі вдячний з цілої душі. (до Юлїї) Юльцю, прости і ти менї, благаю...

ЮЛЇЯ. Коли вам Олександер простив, тож і я вам прощаю.

АНТІН. Юльцю! Я і не знав, що ти така добра! Олександре, се мой, скажи но мені, чому ти так боронив дочку мою га?... Ти любив її — чи не так?

ОЛЕКСАНДЕР. Може і так!

АНТІН. Як так, то давай Юлько свою руку, а ти Олександре свою (злучує їхні руки) я вам дам своє благословеньство. Євдоха, ходи но й ти сюди... (Євдоха підходить і стають разом) Юлько і Олександре — нехай вас, дітоньки наші, Бог благословить щастєм, здоровлєм та довгим віком... (цілують Олександра і Юлію).

ОЛЕКСАНДЕР (цілую Юлію) Родичі! Я дуже щасливий! Я і не сподівавсь так богато від вас. Тепер цілию моєю буде запевнити нашу будучність і щастя тай всіма силами старатись буду ущасливити Юлію. (До Юлії) — Юля! ти ще не висловилась чи я можу ущасливити тебе...

ЮЛЇЯ. Так, Олександре, я вже чуюсь щасливою, я і не вірила, що по такій бурі нещастя може так скоро прийти ясний промінь щастя... — великого щастя!

ОЛЕКСАНДЕР. Я дуже щасливий!

ШТІФ (висуває голову ізза дверий) Гей, дедю! А чи вже можна прийти.

АНТІН. Ходи до середини Штіфе, ходи! Де ти був?

ШТІФ. Та бувєм у вусатого вуйка, в ресторані, голої в карти грав! (розглядаєсь). Мой, мой — а це що? Ади, та він її тримає, еге — а то що? А де весіля дедю, га?...

ОЛЕКСАНДЕР. О, не журись, Штіфе, колись моїм дружбою будеш!...

ШТІФ. Ая, аби так Штіфом не був, що дружбою буду!

Куртина.

КІНЕЦЬ.

000016866006

Дівочі мрії, траґі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля 20ц
Добрі діти, образ з житя американських школярів в 3-ох діях П. Клима 15ц
Душогуби, драма в 5-ох діях, І. Тогобочного 35ц
Душогубка, драма в 4-ох діях, Т. Трушевського 30ц
Дядько Тарас, діточий сценічний образець з житя Шевченка на 1. дію .. 15ц
Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Суліми 35ц
Еврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Суходольського 35ц
Живий мертвець, жарт на одну дію, Гавриїла Кобзаря 25ц
Жидівка Вихрестка, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного 50ц
Живий труп, драма в 6. діях Л. Толстоя 40ц
Доки сонце зійде, роса очи виїсть, драма в 4-ох діях 30ц
За друзя своя, драма в 5-ох діях, В. П. Товстоноса 40ц
За Немань іду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова 20ц
Запорожець за Дунаєм, чудова оперетка в 3-ох діях, з хорами і танцями 25ц
Запорожський клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка Писанецького 20ц
Земля, драма Єлисея Карпенка 30ц
Едельвайс, для сцени написав Єлисей Карпенко 15ц
Зоря нового житя, комедія в 4-ох діях, А. Ф. Кащенка 30ц
Іцко Сват, комедія в 1-ій дії, Із. Трембіцького 10ц
Капраль Тимко або що нас губить? Народна мельодрама в 5-ох актах, І. Мидловського 20ц
Кара за гріх, сумний образ з житя народа в 3-ох діях, написав Свій 35ц
Катерина (мужичка) драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького 30ц
Козацьке сватанє на 3 дії 25ц
Коханя в мішках (Різдвяна ніч) водевіль в 1 дії зі співами (після Гоголя) С. Комишевацького 30ц
Княгиня Любов, в 3-ох діях 30ц
Між бурливими филями, в 4-ох діях 35ц
Мазепа, історична драма в 5-ох діях С. Комишевацького 35ц
Майська ніч, комедія в 3-ох діях Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя) 30ц
Маніґрула, комедія в 1-ій дії зі співами і танцями, Я Майданика 15ц
Маруся Богуславка, побутово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького. — Ціна 50ц
Мати наймичка, драма в 4-ох діях І. А. Тогобочного 25ц
Між двох сил, драма на 4 дії. В. Винниченка 50ц
Монольоґи ч. 1. .... 20ц
Монольоґи ч. 2. .... 20ц
Монольоґи ч. 3. .... 20ц
Мужики аристократи, народний образ в 2-ох діях 15ц
Марусина Ялинка, Різдвяна пєска для дітий 15ц
Мандрівник, в 1 дії 25ц
Ми і Вони, в 2-ох діях 35ц
На відпуст до Києва, комедія в 3-ох діях, П. Стеценка 30ц
На сіножаті, жарт на одну дію, Л. Яновської 25ц
На старости літ, образ з житя народа в 1-ій дії, І. Я. Луцика 10ц
Настоящі, комедія в 1-ій дії, О. Бобикевича 20ц
На тихі води на ясні зорі, сценічний образ з житя народу в 4-ох діях, написав Володимир Держирука 25ц
Невольник, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценїзував Карпенко Карий (Тобилевич) після поеми Тараса Шевченка 20ц
Недолюдки, бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького 30ц
Не клени, образ з житя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача 10ц
Нещасне коханє, драма в 5-ох діях, Манька 40ц
Не повело ся, фарса на одну дію зі співами і танцями, Д. Крежаловського 10ц

(Продовжене спису на слїдуючій сторінцї окладинки).

Ніч під Івана Купала, драма в 5-ох діях зі співами і музикою. М. Старицького. — Ціна 50ц
Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці, народна драма зі співами в 5-ох діях. М. П. Старицького 30ц
Орися (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського 25ц
Ох! не люби двох! оперета в 3-ох діях, А. І. Нагорянського 25ц
Перед Бурею, в 4-ох діях 35ц
Підгіряни, в 3 діях 50ц
Панна штукарка, жарт на 3 дії, А. Ф. Володського 30ц
Пан писар, штука в 3-ох актах, написав Г. Г. Г. 20ц
Пан Штукаревич або оказія якої не бувало, сільські сцени на 2 дії зі співами С. Е. Зіневича 35ц
Пекло в хаті, образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача 15ц
Перший голова Ревкому фарса на одну дію, знедавно минулого, Ле-ле 10ц
Перший горальник, фантастична картина в 3-ох діях, написав Л. Лопатинський (на основі казки Льва Толстого) 40ц
Пімста Жидівки або чортове кубло, драма в 5-ох діях, зі співами і танцями, А. І. Козич-Уманської 40ц
Пімста за кривду, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, В. Г. Казанівського. — Ціна 30ц
Після равту, фарса на одну дію, Ле-Ле 10ц
Повернув ся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської 35ц
По ревізії, етюд в 1. дії, Марка Л. Кропивницького 20ц
Пошились в дурні, комедія оперетка в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького 35ц
Правда все горою, образ з життя нарда зі співами в 3-ох актах Р. Сурмача 25ц
Прометей, драматичний уривок Й. В. Ґетого (переклав М. Слабінський) 15ц
Простак або хитрощі жінки перехитрені москалем, комедія в 1-ій дії, Василя Гоголя. — Ціна 20ц
Самопалка, картина з революційного життя на Україні в 2-ох діях В. Шопінського. — Ціна 35ц
Сатана в бочці, комедія зі співами в 1-ім акті 10ц
Сватанє на вечерницях, в 1 дії 10ц
Сватанє на Гончарівці, оперета на 3 дії, Грицька Квітки-Основяненка 35ц
Свекруха Євдоха, образок сценічний в 3-ох діях 20ц
Свекруха, комедія в 3-ох діях Л. Лопатинського 25ц
Свідки, сценічний жарт на одну дію, Миколи Курцеби 15ц
Соколики, комедія в 4-ох діях, Григорія Цеглинського 35ц
Страйк, сценічний образ з життя хліборобів в Галичині в 3-ох діях, написав Н. Струтинський 20ц
Страйкер, образ з робітничого життя на одну дію Л. Райнґогд 15ц
Тарас Бульба під Дубном, драма в 4-ох діях, К. Ванченка-Писанецького 35ц
Тато на заручинах, міщанська пригода в 1-ій дії, Григорія Григорієвича 10ц
Терновий вінок або жертви царизма, драма на 4 дії, В. Сиротенка 50ц
Так вам треба, в 1 дії 25ц
Трійка гільтаїв, комедія в 5-ог діях зі співами і танцями, М. Нестроя 35ц
Украдене щастє, драма з сільського життя в 5-ох діях, Ів. Франка 25ц
Халепа, жарт з артистичного життя на одну дію 20ц
Хата за селом або Циганка Аза, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, І. К. Ґалясевича 50ц